

Kuwallisia
Kirjeitä Itämailta.

kirjoittanut

S. Harper.

Sisältää 35 kuuaa.

Kuwallisia
Kirjeitä Itämailta
Lapsilleni.

Kirjoittanut

S. Harper.

Suomenno8.

Helsingissä,
Kansanvalistus-seuran kustantama, 1889.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1889.

Johdatusksi.

Näiden kirjeiden synty oli hyvin yksinkertainen. Niiden kirjoittaja oleskeli kaukana kotomaastaan, ollen mukana tutkimusmatkalla, jossa hänen tehtävä oli kuwata esineitä ja maisemia. Hän tahtoi tässäkin ajalla pitää wireillä lapsissaan mieltymystä raamatun kertomuksiin ja sentähden hän, kun näki jotain huomiota ansaitsevaa, teki heitä warten kynäpiirustuksia, ja lähetti ne selityksinensä kotiin. Kun sitten arweltiin että ne olisivat hyödyksi suuremmallekin lukijakunnalle, painettiin ne kirjaan, ja waikka joitakuita pieniä muutoksia onkin tehty ennen painamista, ei kirjeiden alkuperäinen luonto siitä paljokaan muuttunut. Sen niitä lukiessa itfestänsäkin arwaa.

Suomen kirjallisuudessa ei ole paljo tämäntapaisia kirjoja, kaikkein vähimmin lapsille sovitettuja. Tutustuttuamme alkuteokseen arwelimme että se, niin vaatimaton kun onkin, olisi terwetullut suomeksikin ja tarjoomme sen sentähden Kansanwalistus-seuran jäsenille ja heidän lapsilleen

luettavaksi. Herättäköön se Suomeni lapsissa mieltymystä raamattuun ja sen kertomuksiin.

Selwyhyden vuoski vielä ilmoitetaan että kirjaan otetut raamatunpaikat ovat kirjoitetut suomalaisen raamattukomitean koekäännöksen mukaan.

Suomalainen toimittaja.

I. Sääsaatto.

Monet tavat Itämailla ovat hywin ki omituisia. Kuwamme tässä näyttää jotain, jota satuin näkemään Egyptisä. Olin käynyt vieraillemassa erään kaupungin päällikön luona, jossa tulin wiipyneeksi iltapimeään asti. Itämailla onki warsin pimeä heti auringon laskeutua, jos wain ei satu olemaan kuutamoo. Saattomiehillämme oli sentähden lyhdyt, ja he astuivat edellä tietä walaisemassa. Kuljimme juuri erään torin poikki, kun äkkiä kuulimme huutoa, soittoa ja melua, ja pian näimme suuren saaton lähestyvän. Saaton etunenässä kulki pari miestä, omituiset tulisoihdut käsissä: korkeat seipäät, yläpäässä rautahäkintapainen, täynnä palavia halkoja, joista lewisi kirkas walo. Sitten seurasi rummunlyhjiä, huilunsoittajia, lipunkantajia y. m. ja kaikki tulivat esiin äkkiä ja suurella melulla. Minä ymmäräsin että ylkä saattowäkineen tässä oli matkalla moršiamen taloon. Yllämies oli warsin nuori — kuwassa nähdään hänen astuvan heti soihdunkantajien jälesä. Mi-

nua halutti nähdä, miten tuollainen matka päättyiji ja as-
 tuin sentähden lappaleen matkaa saattojoukon seurassa.
 Etäämmällä kuului taas suuri huuto ja pian tulifi yön pi-
 meydestä poikkikadulta esiin joukko naisia, jotka lamput kä-
 sissään käiwät ylkää vastaan. Samoin kuin Itämaan
 naisilla yleesen oli näilläkin mustat hunnut, jotka osajfi
 peittiwät heidän kaswojaan. Itämailla, näet, ei koskaan woi-
 tietää minjänäköinen nainen kaswoiltaan on, kaswoista kun
 ei näe muuta kuin silmät ja vähän otsaa. Muutamilla
 naisilla oli käsissään „tamburiinit“, joita soittelivat mat-
 kalla. Kohta saawuttiinki jo talon luo, johon saattojoukko
 läksi, enkä sen jälkeen enää nähnyt heistä mitään. — Sa-
 manlaisia ylkäsaattoja näin useampiaki Egyptisjä ollessani.
 Kaikki naiset kantoiwat käsissään hywin omituisia lamppuja,
 joidenka muodosta kirjeeni lopussa olewa kuva antaa pa-
 remman käsityksen. Siinä kuwatun lampun sain Jerusale-
 missa; se on hywin wanha ja löydetty kun kaiwettiin kau-
 pungin wanhaja raunioita. Jo ammuin ajoista on Itä-
 mailla käytetty sellaisia lamppuja ja samanlaisia käytetään
 wielä nytkin. Lamppu on tehty sawesta ja poltettu. Sen
 yläosassa nähdään kaffi pientä reikää; niistä kaadetaan öljy.
 Pieneen noukkaan pistetään sydän eli wain vähän puu-
 mulia. Toisessa päässä on nuppi, josta sitä kannetaan.
 Tietysti se, werraten meidän öljylamppuihimme antaa hy-
 winki heikon walon. Sitä paitsi on lamppu niin pieni,
 että öljy pian palaa loppuun ja silloin täytyy kaataa lisää
 öljyä; sentähden ihmiset täällä aina kuljettawatti mu-
 kanaan pientä öljyastiaa. Nämä astiat tehdään eri ai-
 neiästä omistajan aistin tahi warojen mukaan.

Kaikki tämä eläwästi muistuttaa meitä raamatun
 kertomista häätawoista Kristuksen aikaan. Matheuksen 25 lu-
 wussa kertoo Herramme Jesus neitseistä, jotka ottiwat lamp-
 punsa ja meniwät ylkää vastaan, mutta muutamat oliwat tyh-
 miä ja he ottiwat wain lamppunsa, eiwätkä ottaneet öljy-
 jä astioihin. No niin, ylkä wiipyikin kauan, ja kaikki neit-

seet wäsyiwät, tulivat uneliaiksi ja nukkuiwat. Mutta puolihön aikaan kuuliwat huudon: „katso ylkä tulee!” Silloin he nousiwat mennäkseen häntä vastaan, mutta peljästyiwät, kun heidän lamppunsa öljyn puutteesta sammuiwat. Taitawat sitä vastoin oliwat ottaneet öljyä myöskin astioihin ja saattoiwat nyt nudestaan täyttää lamppunsa, mutta heilläkään ei ollut öljyä liiaksi, eiwätkä siis woineet antaa sitä tyhmille. Nämä juoksiwat nyt ostamaan wähän öljyä, mutta kun tulivat takaisin, oli häähuoneen owi jo suljettu, eiwätkä he päässeetkään häihin mukaan.

Kaikki mitä tässä on kerrottu, on niin Itämaan tapojen mukaista, että aiwan samalla tavoin woisi siellä tapahtua minä päivänä hywänjälä vielä nykyaikoinakin. Mutta waikka häätawat meidän maassamme owat toiset, niin että emme ilman selityksettä hymärrä wertausta, on se opetus, jonka tämä kertomus antaa, yhtä sopiwa kaikille.

Meidänkin tulee olla taitawien neitsyjen kaltaiset. Se, joka luottaa omaan hywyhteensä, joutuu häpeään niin kuin tyhmät neitseet, jotka luuliwat, että se öljy, joka oli heidän lampuisjaan, riittäisi. Mutta se joka antaa Jumalan täyttää sydämensä armollansa, turwaa häneen ja rukoilee häneltä apua, hän pääsee sisään häähuoneeseen, ijanikaikiseen iloon, niinkuin taitawat neitseet, joilla oli muutakin öljyä warustettuna, kuin minä he lampuisjansa kantoiwat.

2. Pidot.

Itämailla kutsuttiin minua usein pitoihin rikkaiden luo. Kerran eräs kaupungin esimies kutsui minua ja muita ystäviään suuriin pitoihin. Ensin aterioittiin. Sitte lähimme ruokahuoneesta toiseen awarampaan huoneeseen, jonka huoneen yläpäässä oli sohvia eli diwania, päällystetyt keltaisella silkkiwaatteella. Isäntä itse, tuomari, sotawäen päällikkö, ja vielä muitaki ylhäisiä herroja ja me istuimme niihin, panimme tupakaksi ja joimme kahwia. Saapuvilla oli naisiaiki, jotka soittivat ja tanssivat meidän huviksemme. Mutta se meistä tuntui oudolta, kun nähtävästi kaikki paikallunnan asukkaat olivat pitoihin kutsutut; he olivat tämän awaran huoneen alapäässä. Muutamat heistä istuivat mataloilla pajutuoleilla, toiset lattialla. Kaikki olivat tavallisissa arkipuvuissaan wain. Muutamia minunkin kansalaisistani oli siellä, jopa tunsin senkin pojan, joka ajoi aasia, jolla usein olin ratsastanut.

Tuon tuostain isäntä nousi sohvaltaan, meni huoneen alapäähän ja toi sieltä jonkun mukanaan. Nämä hän aina esitti meille ja sanoi heistä jotain, esim. „tässä on eräs ystäväni.“ Kerran hän toi ylös hauskan näköisen miehen ja sanoi: „Tämä ystäväni osaa puhua teidän kieltänne.“ Meille kerrottiin että miehen lapsena ollessa eräs hyväntahtoinen rouva, joka oli kotoisin meidän maastamme, oli asunut kaupungissa ja hänen luona oli poika oppinut englannin kieltä. Illan kuluessa toi isäntä näin ylemmäksi ainakin kuusi eri henkilöä ja asetti heidät meidän rinnallemme istumaan. Toisissa pidoissa taas, joissa Egyptin warakunnigaskin oli läsnä, näin että pitowieraiden joukossa oli muutamia kaupungin kaikkein köyhimpiä työmiehiä.

Arwattawasti wallitsiivat tässä kohden aiwan samat taivat Herramme Besuksen päiwinä, sillä me luemme Luukkaan ewankeliumissa (14: 7) että hän huomatessaan kuinka ihmiset etsiwät ylimmäisiä istuimia, sanoi heille, että kun owat kutsutut häihin, niin menköt istumaan alimmaiseen sijaan odotamaan, kunnes pitojen toimeenpanija heidät näkisi ja tulisi sanomaan heille: ystäväni, nouse ylemmä. Siten Kristus sanoo että jokainen näitä nöhyriä kunnioittaa.

Samassa Luukkaan 14 luvussa luemme, että hän vielä neuvoi meitä tekemään samoin kuin se kaupungin esimies teki, jonka pidoissa minä olin; nimittäin että meidänki tulee muistaa köhyiä, sairaita ja kaikkia, joilla ei ole mitään meille sijaan annettawaa. Jumala meitä silloin heidän sijasjaan palkitsee.

3. Kivittäminen.

Eräänä päivänä kulkiessani kamelin selässä siinä osassa Sinain saarentoa, joka kutsutaan Sinin korvekki, jättivät kerrassaan kaikki arapilaiset seuraajani kamelinja ja minut oman onnemme nojaan ja juoksiivat kiireesti eteenpäin. Kun saaavutin heidät, olivat kaikki keräytyneet santaja kiwiroukkion ympäri. He huusivat kowalla äänellä, wiskasivat lisää kiviä roukkiosle ja potkasivat jaloillansa santaa; kaiken tämän he tekivät mitä kiivaimmalla mielellä, wicläpäsylkiwät hurjasti, jolla tawoin itämaalaiset wanhastaan osoittawat halweksimistaan tai wihaansa. Minä huusin heille kysyäkseen mitä tämä olisi, mutta he alkoivat uudestaan meluta, olivat hurjempia kuin milloinkaan, kunnes aiwan wäshywät. Sitten kerrottiin minulle seuraawa juttu. „Oli kerran paha mies, hywin paha mies, joka asui näillä seuduin, mutta“, — sanoivat he, — „Kiitos olkoon Allah'le“ — joka merkitsee „Sumalan kiitos“ — „hän tapettiin ja hänen ruumiinsa kuopattiin tänne santaan. Josainen oli niin iloissaan siitä että hän tuli tapetuksi, että milloin wain joku hänen kansalaisiansa kulkee haudan ohitse, wiskaa hän kiviä ja santaa kuolleen päälle ja kiroo samalla hänen nimeään ja muistoaan.“ Kivi- ja santaroukko todisti että kansa jo kauan oli tehnyt näin.

Raamatusja woi lukea että juutalaiset muinoin tekivät samalla tawoin. Heidän keskuudessaan eli ennen mies, jonka nimi oli Achan; hän teki mitä kansaa oli kielletty tekemästä, hän oli paha eikä kuuliainen Sumalalle. Tietysti rikos tuli ilmi; ja kansa hänet tappoi hänen pahuuensa tähden. Hänet haudattuanja he peittiwät hänen ruumiinsa kiwillä ja sitten kaikki kansa wiskasi kiviä haudalle; sitä he tekivät wiclä monta vuotta sen jälkeenkin. Te woitte lukea tästä miehestä Josuan kirjan seitsemännessä luvussa; myöskin seuraawassa luvussa kerrotaan meille kuninkaasta, joka tapettiin ja jonka ruumis peitettiin kiwillä.

Arabit wiskawat kiwiä eräälle haudalle erämaassa.

Juutalaisten julmin kuolemanrangaistus oli kivittäminen. Tuomittu henkilö wiettiin ulos kylästä ja koko kansa hänet kivitti; tämä kuolema oli sen kautta niin julma että kuolema tuli waan vähitellen. Koko kylä tai kaupunki saattoi wiskata kiviä hänen päällensä — ei suuria paasia, niin kuin muutamat lunsewat, waan tavallisia pieniä kiviä. Se tapa on vielä täydellisesti woimassa itämailla; milloin hywänsä ihmiset tahtowat osoittaa wihaansa, wiskaawat he kiviä tai lokaä päälleji. Monta kertaa on minun päälleni satamalla wiskattu kiviä ainoastaan sentähden että olen kristitty. Pyhässä maassa asuwilla juutalaisilla on vielä samat tawat kuin heidän esi-iskillään. Sidronin laakiossa Jerusalemin läheisyydessä on rakennus, joka sanotaan „Abjalomin haudaksi“, ja jonka ympärillä on suuri roukkio pieniä kiviä. Olen usein nähnyt miten ohi matkustawat juutalaiset tullessaan sen kohdalle nostawat kiviä maasta ja wiskaawat ne taas takaisin roukkiole, siten osoittaakseen suurinta halwekijimistansa ja wihaansa. Me luemme raamatussa että kun Joab oli lyönyt Abjalomin, wiskattiin hänen ruumiinsa suureen kuoppaan, joka tähtettiin kivilä, jotta siihen keräytyi kiviroukkio.

Meille kerrotaan että kun ei Abjalomilla ollut poikaa, rakensi hän eläiskänsä itselleen patsaan kuninkaan laaksoon, siten jäilyttääksensä nimensä muistoa. Se niin sanottu hauta, josta olen teille kertonut, on kuninkaan laakiossa eli kuninkaan kaswitarhasssa. Tämä on vielä nytkin hedelmällinen kaswitarha, sillä Siloamin lammikon weji juoksee sen kautta. Luultawasti nykyinen „hauta“ on sillä paikalla, jossa mainittu patjas muinoin seisoi, joten tätä kapinallista poikaa vielä tänä päivänäki muistetaan, mutta ei, niinkuin itse oli toiwonut, kunnialla, waan kauhulla ja ylönkatseella rikoksensa tähden, hän kun nosti kapinan liian hellää isäänsä, kuningas Daawettia vastaan. Abjalom unhotti käskyn „kunniota isääsi“; tehdeskensä kapinan isäänsä vastaan, hän kadotti henkensä ja on jäänyt ainaişkji pahan pojan esimer-

kiksi. Näin Jumala rankaisee kapinaa vanhempia vastaan. Huomatkaa miten eri lailla kävi Absolomin ja hänen veljensä Salomon; toinen häpeällä kuoli, toinen pääsi suureen kunniaan, sillä hän tuli Jumalan määräyksen mukaan kuninkaaksi. Hänen isänsä Daavetti oli häntä siunannut ja hänen puolestaan rukoillut Jumalaa antamaan pojallensa Salomolle wakaan sydämen (1 Mik. 29: 19). Salomo myös sai Jumalalta käskyn: „ano mitä minä sinulle antaisin“. Hänen vastauksensa oli: „niin anna minulle nyt taito ja hymmärrys“ (2 Mik. 1: 10). Tämän rukouksen jälkeen lupasi Jumala että koska Salomo anoi hymmärrystä, olkoon hänelle se annettu ja vielä rikkautta ja kunniaa, niin ettei hänen vertaistaan ennen ollut eikä watedestään tulisi olemaan.

4. Epätasainen ies.

Kuvastamme nähdään että Itämailla toisinaan valjastetaan erilaisia eläimiä saman auran eteen. Siinä näemme kamelin ja härän valjastettuna yhteen. Kuva on tehty aiwan luonnon mukaan. Eläimet yhdistetään niin sanotulla ikeellä, joka on puinen ja kiinnitetään niskaan. Sitä pitäisi käyttää ainoastaan yhdenkokoisia ja luontoisia elukoita warten, koska, jos toinen on toista suurempi, ies pyrkii irtautumaan. Sitäpaitfi eläimet, kun toisella on pitemmät jalat kuin toisella, eiwät woi astua tasaisesti ja ies wetänyhy wiistoon; sentähden eiwät woi wetääkään tasaisesti, waan toinen saa ponnistaa woimiansa enemmän kuin toinen; niiden täytyhy alati olla toisillensa kiusakki. Luulisin niiden usein olewan hywinfin harmistuneet toisilleen. Olen usein nähnyt härän valjastettuna yhteen paljo pienemmän aasin kanssa. Mooses aikoja sitten määräsi laissa, ettei näin saisi milloinkaan tehdä, (5 Moos. k. 22: 10). Se oli arwattawasti sentähden että eri wäkwät ja eri kokoijet eläimet eiwät woi tasaisesti yhdessä tehdä työtä.

Apostoli Paawali on, arwatakseni, usein nähnyt tällaista epätafaisista iestä wedettävän, sillä kirjoittaessansa korintilaisille (2 Kor. 6: 14) panee hän siihen aiwan erityisen merkityksen. Hän sanoo ettei meidän pidä wetää iestä epäuskoisten kanssa — he aina wetävät meitä wäärhyteen. Ei pidä olla jokaisen ystävä eikä matkia muiden pahoja tekoja, waan walitkoon jokainen itsellensä hyviä ystäviä; sillä hyvät ystävät auttavat toisiansa tulemaan päiwä päiwältä paremmiksi ja onnellisemmiksi ja se on Jumalanki tahto meidän suhteemme.

Minä sanoin että nämä eläimet owat yhdistetyt toisiinsa niin sanotulla „ikeellä.“ Sitä ei jätetä pellolle, waan kun mies lähtee työhön aamulla, kantaa hän ikeen olkapäillään ja wieläpä aurankin ja tuo ne illalla takaisin kotiin, kuten usein olen nähnyt tehtävän. Te käsitätte tietysti että tässä on puhe aiwan toisellaisesta aurasta kuin mitä meidän kotimaassamme käytetään; mutta senkin kantaamiseen tarwitaan kuitenkin wahwaa miestä. Herramme Jeesus sanoi ihmisille, että ruwetkoot hänen palvelukseensa eli ottakoot hänen „ikeensä“ kantaaksensa ja he huomaawat sen keweäksi. Hän walitti että farisealaiset laskiwat raskaan ikeen kansan päälle. Tässä, näette, Hän otti wertaukseksi miehen, joka kantoi iestä ja auraa pellolle, joten niitä warmaan usein kannettiin siihenkin aikaan.

Olin kerran Sanurissa, joka on pikku kylä Pyhässä maassa, ja tein siitä kuwan. Asukkaista moni tuli katsomaan mitä minä tein. Niwan lähellä oli mies kyntämässä kahdella härällä. Uteliaisuundessaan halusi hän nähdä mitä toimitin. Istuin aiwan pellon reunassa ajotien läheisyydessä. Hän ohjasi härkiään niin, että wetäisivät auran aiwan minun ohitseni; kulkiessansa minun siwutteni, käänsi hän päättään katsoaksensa mitä toimitin. Samassa härät poikkisivat suoralta tieltä, niin että aura tarttui kowasti kiinni kallio-lohkareesen, joka pisti ylös maasta, ja auran kynsi, eli raudoilla warustettu wannes kerrassaan särkyi. Mies jäi

hämmästyksestä seisomaan hetkiseksi, sitten hän alkoi parjata minua, sanoen että minulla warmaan oli „paha filmä“, jolla saatoin härät särkemään auran. Hän ja muutkin ihmiset niin suuttuivat, että minun täytyi heittää kuvaaminen siksenä ja ratsastaa pois. Tämä wahinko tuli miehelle sentähden että hän oli kääntänyt filmänsä pois aurastaan. Tehdäksensä tyhönä kunnollisesti, piti hänen ei ainoastansa koko voimallansa painaa auraa alas, koska se muuten ei woisi tunkeuda maahan, waan hänen täytyi vielä katsoa suoraan eteensä, muuten menisi lyntäminen wiistoon. Herramme Jesus sanoi että mies, joka laskee kätensä auraan ja katsoo taakseen ei ole mahdollinen taiwaan waltakuntaan. Hän tahtoi siten selittää meille, että kun me koetamme tehdä hänen työtään ja mitä on oikein, niin pitää meidän tehdä se kaikesta voimastamme eikä wain puolella sydämellämme — meidän tulee aina katsoa suoraan eteenpäin Hänen päällensä — pyhyäksemme welvollisuuden suoralla tiellä.

Lyntämiehestä vielä mainitsen erään huomioon otettawan asian; hän on sonnustanut eli wyöttänyt itsensä. Miehät itämailla käyttävät pitkiä mekkoja, aluswaatteita, jotka ulottuvat polvien alapuolelle. Tämän päällä käytetään awaraa päällyswaateita, manttelia, jonka he pelto-työssä ollessaan riisuwat päältänsä. Wyönsä awulla he sitten kohottawat ylöspäin walkosen mekkonsa, niin että se ulottuu ainoastaan polvien yläpuolelle, ja he woivat liikkua wapaammin. Näin kerran tästä sattuwan esimerkin. Olin ollut Silossa; tuli raju-ilma ja saimme jäädä sinne odottamaan koko wuorokaudeksi. Kun myrsky oli joutunut tyyntynyt, läksimme taas matkalle. Muutamat saattomiehistämme kulkiwat aina matkoilla jalkain, woidaksensa siten paremmin walwoa muulia ja tawaroita. Nyht he kaikki riisuiwat päältään raskaat manttelinsa ja kankeat kenkänsä ja laskiwat ne muulien selkään. Miehät tiesiwät hywin että tiet nyt raju-ilman jälkeen oliwat wetiset ja lokaiset ja että heidän itsensä olisi raskas kulkea sellaista tietä ja waikea

saada muulia kulkemaan eteenpäin; sentähden he näin varustivat itseään matkaa warten. Tästä sonnustamisesta puhutaan useassa raamatun paikassa. Profeeta Elias wyötti kupeensa ja juoksi Ahab kuninkaan waunujen edellä Karmelin wuorelta Jesreeliin. Ja Elisa profeeta käski palveliansa wyöttää kupeensa ja kiiruhtaa Sunemiin.

Herramme Jeesus sanoi opetuslapsillensa että heidän tulee olla aina wyötetyt kupeilta walmiina Hänen palvelukseensa. Hän wyötti itsensä kun rupeesi pesemään opetuslastensa jalvoja. Kerran sanoi Herra Pietarille: „Koska sinä olit nuori, niin sinä wyötit itses ja menit kuhunkas tahdoit.“ Se hywin kuwaili Pietarin luonnetta: hän oli innoikas toimen mies, aina walmis toimimaan hetkellisen mielenwauikutuksen mukaan.

Olkaamme mekin aina wyötettyinä, älkäämme laskeko tämän maailman murheita niin raskauttamaan mieltämme, ettemme aina olisi walmiit toimittamaan Herran tehtäviä. Hänellä aina on joku tehtävä meille. Rukoilkaamme että kun saamme häneltä käskyn, mekin olisimme työhön walmiit ja „kupeemme wyötetyt.“

5. Wuode.

Kuvassa näemme miehen, joka käärii kokoon Itämailla tavallista vuodetta, joka ei lainkaan ole niiden wuoteiden näköinen, joita meidän maassamme käytetään. Wuoteet siellä ovat tavallisesti maton tai ryijyn kaltaisia eikä muuta mitään. Joskus waate täytetään willoilla, niin että

„wuode“ tulee pari, kolme tuumaa paksuksi. Kääritään kokoon joku waatekappale päänaluseksi, peitetään jalat manttelilla ja „pannaan maata“. Köyhät panewat maata heti pimeään tultua, ja nousewat auringon noustua. He eiwät riisu yltään waatteitaan, ei edes turbaniaankaan tai muuta päähinettä, mitä ehtä käyttävät. Kuumana aikana keskellä

päivää heittävät manttelinsa päältään, mutta yöllä se on varsin tärkeä ja tarpeellinen lämmittäväksi peitteeksi.

Useimmisssa Itämaan taloisissa on jonkun huoneen seinään tehty kolot eli komerot; vuoteet kääritään koonon ja siivotaan pois niihin. Nämä komerot ovat toisinaan niin suuria, että muodostavat jonkinmoisia kammioita, joita silloin voi sulkea muusta huoneesta owellakin. Näitä komeroita tarkoitetaan raamatussa, kun Herramme Jeesus sanoo: „Vaun koska sinä rukoilet, niin mene kammiohosi ja sulje oves ja rukoile Itsääs salaisuudessa“.

Syvin moni itämaalaisista ei koskaan makaa huoneissa, vaan aina ulkona taiivasalla; tavallisesti on jokaisella wesiälä päänaluksen wieresessä, nukkukoon hän sitte ulkona taikka sisällä. Kun Saul kuningas wainosi Daawettia ja ajoi häntä takaa Ziphin korwessa, kerrotaan että hän lerran pani maata keskelle leiriänsä ja sotawäki oli sijoitettuna hänen ympärillensä. Daawetti kuitenkin pimeässä salaa hiipi sinne ja otti Saulin keihään ja wesiälän hänen päänsä kohdalta (1 Sam. 26: 12). Itämailla en minäkään milloinkaan pannut lewolle warustamatta wesiastiaa vuoteeni wiereen.

Wielä on minulla wäähän lisättävää vuoteesta. Me luemme että Herramme Jeesus eräänä päivänä läksi wesiälämikon luo, jonka nimi oli Bethesda. Siellä makasi suuri joukko sairaita ja raajarikkoja, muun muassa eräs mies, joka ei woinut liikuttaa jäseniänsä ollenkaan. Hän oli ollut vuoteen omana kolmekymmentäkahdeksan vuotta; ja kantamalla hän oli tuotu sinne. Herra sääli häntä ja sanoi: „Nouse, ota vuotees ja käy.“ Teidän on nyt helppo hymärtää minäläisellä vuoteella tämä sairas makasi.

Toisen lerran taas oli Herra eräässä talossa Kapernaumisissa. Ihmiset tungesiwat niin hänen ympärilleen kullemaan hänen opetustansa, että wihdoin oli mahdotonta päästä sisään owesta. Mutta sitten tuli neljä miestä kantaen vuoteella ihmistä, joka oli halwattu. Nämä olivat

päättäneet wiedä sairaan ystävänsä Jesuksen luo, ja kun eivät owesta päässeet, niin nousivat he huoneen katolle. Meidän tulee tietää että Itämaan talot eivät ole rakennetut niinkuin taloja rakennetaan meillä. Niissä on tavallisesti avoin piha keskellä; talo huoneineen ympäröi joka puolelta pihamaata ja huoneiden akkunat ovat kaikki pihaan päin, eikä niinkuin meillä myöskin kadulle tahti tielle päin. Kuuman kesän aikana vedetään nuoria pihan poikki katosta kattoon ja niiden yli lasketaan mattoja tai vaatetta; siten ei pääse aurinko paahutamaan pihaan, vaan on siellä vilpas ja hyvä istua. Rikkaiden taloissa vielä tavallisesti on lähde pihassa. No niin, me luemme että nämä neljä miestä nousivat katolle. He varmaan siirsivät hiukkasen syrjään vaatetta, jolla piha oli katettu, sitte he nuorilla laskiivat sairaan miehen vuoteinensa juuri Jesuksen eteen. Jesus paransi sairaan heti ja parattu läksi iloiten pois. Te käsitätte että miesten oli helppo kiinnittää nuorat tällaisen itämaisen vuoteen neljään kulmaan; samaten ymmärrätte miten voivat „repiä katon“ kuten kerrotaan ja sitä tietä laskea sairaan alas huoneesen.

6. Witja ja sauwa.

Monta kertomusta voisin kertoa lammaspaimenista, sillä joka kerta, kun olen ollut Pyhällä maalla, olen liikkunut paljo ympäri, joskus yksinki oleskellut maalla, maannut teltsassa eikä huoneissa ja siten olen päässyt näkemään paljo maanlansan elämästä siellä. Ja aina minä pidin lammaspaimenista; sillä he ovat hyvää väkeä, aina toimessaan laumansa kaitsemisessa.

Lammaspaimen Pyhällä maalla aina astuu laumansa edellä. Hän ei milloinkaan pidä koiraa. Koirasta itämaalaiset kansat puhuvatkin ylönkatseella. Se oli tapana jo raamatun aikoina, ja on tapana vieläkin. Suurin häväistys, minkä voi ihmiselle osoittaa, on kun häntä sanotaan „koiraksi.“ Monta esimerkkiä siitä nähdään raamattusfakin.

Koska tienoot, joilla lammaspaimenet oleksivat, ovat hyvin wuorisia, ei ruokaa kaswa joka paikassa; nurmitot ovat hyvin hajallaan ja paimen johtaa lampaitansa

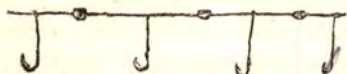
parhaimpiin ruokapaikkoihin. Wesji myös on harvinaista; hän tietää lähteet ja siten johtaa lampaansa wesjien luo ja warjelee niitä kaikin tawoin kaikesta pahasta. Hän kantaa toisessa kädessään pitkää witsaa (keppiä) ja hänen wyöllään riippuu puunuija. Hän käyttää witsaa tuteekseen astuessaan, sen avulla hän lukee lampaansa ja sillä hän ohjaa niitä. Mutta jos on waara tarjona willipetojen puolelta, tarttuu hän nuijaansa. Se voi olla hirwittävä ase wäkewän miehen käsissä. Urtasin minä aina näin paimenten ottawan nuijan wyötäisiltään, pitääksensä sitä kädessään ja siten tarwittaisa ollaksensa walmiina puolustamaan laumaansa. Taawetti, joka tiesi paljo paimenelämästä, sanoi että Herra oli hänen paimenensa, ei hän peljännyt mitään pahaa, sillä Herran witsa ja sauwa lohduttiwat häntä (Ps. 23). Witsa niinkuin näette käytettiin johdoksi, nuija eli „sauwa“ hyökkäämistä tahti puolustusta warten. Minusta tämä tapa selittää Herramme Jesuksen käskyä, kun hän lähetti kaksitoista opetuslastaan „kadotettujen lammasten tykö Israelin huoneesta“ (Math. 10: 5, 9). Hän kielji heitä warustaumasta kullalla tahti hopealla tahti kahdella hameella tahti „sauwalla.“ Heitä ei kielletty „witsaa käyttämästä; sitä, arwaan minä, oli heidän aina lupa käyttää, se kun oli hyödyksi käwelyllä. Mutta „sauwa“ oli hywä ainoastaan tappelussa ja puolustukseksi, jonkatähden sitä ei pitänyt ottaa. Heidän tuli olla kokonaan asetto-
 mina eikä luottaa omaan woimaansa. Saman luvun 16 wärsyysjä käsketään heitä olemaan niinkuin lampaat suttien keskellä; mutta heidän ainoana puolustuksestaan piti oleman Jumalan wäkewä käsi. — Kaikki ne kaupungit, joissa Jesus oleskeli näitä puhuisaan, owat nyt raunioina.

7. Galilean kalastajat.

Kaloja oikeen vilisee Galilean meressä, vaikka nyky-
 aikana harvat niitä pyytävät. Kun viimein olin siellä,
 tarkastelin useinki arapilaisiani heidän kalastaessansa. He
 kalastivat tavalla, jota oli minulle aiwan outoa. Heillä
 ei ollut ollenkaan ongenwapaa. Mennesjänsä järvelle ka-
 lastaja ensin „wyötti kupeensa“, se on hän sitoi ylös pit-
 kän mekkonsa, jota paitti hänellä ei ollut muuta waate-
 kappaletta yllänsä. Siimana hän käytti wahvaa nuoraa.
 Sen toiseen päähän oli kiinnitetty lyhyemmät, kalakoukuilla

warustetut siimat. Ku-
 wassa näemme mustia pilk-
 kuja, jotka owat lyijypala-
 sia tai kiviä, ja joiden tarkoitus on painaa siimaa alas
 weteen. Koukuihin pantiin syötiksi palanen linnun lihaa
 tahti äyriäisiä. Sitten kalastaja kahlasi weteen jonkun matkaa
 rannasta, siima kerättyinä oikeaan käteen samalla tavoin
 kuin nuora miehen kädessä ennenkuin hän wiskaa sen lai-
 walta rantaan, ja sitten hän äkkiä wiskasi siimausa suoraan
 eteenpäin järwen sywyhteen. Painot wetiwät syötit mu-

fanaan pohjaan. Kalastaja odotti pikkusen aikaa ja sitten hän alkoi vähitellen wetämään siimaa kokoon. Harvoin näin heitä tässä toimesa saamatta jonkun tai useampiakin kaloja. Kala oli vähän nieräisen (lohenmullon) näköinen, hieman sekä lohen että sären kaltainen, nauhan painawa tai vähemmänki. Ollessani Betsaidan tienoilla järwen pohjoisrannalla, sai eräs mies hywin suuren kalan, jonka toi minulle. En ollut koskaan sattunut näkemään sen näköistä maavesien kalaa; se oli kapaturskan kokoinen ja sillä oli aifa suuri ja ruma pää. Keitettynä se ei maistunut hywälle. Wesi Galilean meressä on tietysti suolatonta, hywin pehmeätä, kotoisiin kun onki Hermonin wuoren sulawilta jäätiköiltä. Ainoat wenheet, mitkä nyhjään järwellä liikkawat, owat matkustajia warten. En milloinkaan ole nähnyt kalastusweneitä järwellä, waikka Kristuksen aikana Galilean merellä liikkui aluksia tiheään ja Hänen ensimmäiset opetuslapsensa oliwat kalastajia. Galileassa harjoitettiin siihen aikaan suuressa määrin kalastusta ja sieltä Juutalaiset saiwat parhaasta päästä kalawaransa. Järwi on noin pari peninkulmaa pitkä ja peninkulman lewä, ja sen rantamat owat kaikkialla korkeat.

Se, minä olen kertonut arapilaiden kalastustawasta, toivoakseni walaisee erästä kohta Mathewuksen ewankeliumissa (17: 24—27). Kun Kristus oli Kapernaumissa järwen pohjoisrannalla ja häneltä pyhdyttiin werorahaa, käski hän Pietarin heittämään onkensa ja ottaamaan se kala, joka ensin tulee ylös, ja hän olisi löytäwä rahan sen suusta; sen rahan Pietarin tulisi antaa werorahana. Aina kun olen nähnyt ihmisten täällä kalastawan sillä tawoin kuin olen kertonut, ajattelin samassa, että eiköhän apostoli Pietarikin juuri tällä tawalla wetänyt tässä mainittua kalaa järwestä.

8. Jalkineet.

Pieni kuvamme auttaa teitä helpommin käsittämään meidän ja Itämaan tapojen erilaisuutta. Tuossa kuvataan rikas mies istuvana, köyhä seisovana. Köyhä joko pyytänee jotain, tai ehkä odottaa hän käskyä seisoessaan pää kumaruksissa ja käsiwarret pantuina ristiin rinnalle. Meidän maasamme köyhä olisi ottanut lakin päästään; Itämailla ei hän milloinkaan koske turbaniinsa, mutta sen sijaan hän riisuu kengät jaloistansa. Köyhät ihmiset eivät koskaan käytä sukia. Maasenduilla heillä on sandalit eli anturat, kaupungissa käytetään tohvelia, sellaisia kun kuvassammekin näkee. Rikkaat käyttävät pehmeitä kengiä ja sukia; kun ovat kävelemässä pannaan vielä lisäksi paksut päällyskengät. Kun astuvat sisään huoneeseen, jättävät he owelle nämä karkeammat päällyskentänsä. Kun rikkaat ovat ratsastamassa, seuraa heitä tavallisesti palvelija kantaen pääl-

lyskentä, jotta isäntä, kun hän astuu hevosien selästä, heti sai pistää ne jalkaansa ja hienot kengät siten säilyisi liikaantumatta. Mikas mies istuu Itämaan tavoin sohvasa eli divanisä; jalat hänellä on ristisä allansa, eikä suinkaan lattialla niinkuin meillä. Seisominen on aina kotelaisuuden tahi alamaisuuden merkki, istuminen osoittaa että joku työ on suoritettu, taikka on se ylhäisemmän aseman merkki. Missä hyvänse menet kirkkoon tai moskeaan Itämailla, tulee sinun heti ovesa riisua kengät jaloistasi. Voit tuottaa mukanaasi tohwelit ja panna ne jalkaasi, jos tahdot, mutta kengissä et saa mennä sisään. Se eivät mielellään näe että otat hatun päästäsi. Minä tein niin kerran astuessani sisään kirkkoon, mutta pappi ei ollenkaan pitännyt siitä ja vaati minua panemaan sen päähäni taas. Täytyi tehdä niin ollakseni hänelle mieleen.

Nämä tawat helpottawat muutamien raamatun paikain ymmärtämistä. Toisessa Moosoksen kirjassa 3: 5 Jumala käski Moosoksen riisumaan kengät jaloistaan, sillä paikka, jossa hän seisoi, oli pyhä maa. Josua myöskin sai käskyn tehdä samoin, koska paikka, jossa seisoi, oli pyhä, (Jos. 5: 15). Herran sotajoukon päämies, enkeli, käski hänen tehdä niin. Ilmestysraamatussa sanotaan että ne, jotka Jumalaa ylistävät taiwaassa, seisowat istuimen edessä (7: 9). Viimeisenä peljästyksen päivänä — tuomiopäivänä — kun kaikkien kuolleiden tulee astua Jumalan eteen, sanotaan että hekin seisowat Jumalan istuimen edessä. Epistolassa Hebrealaisille on merkittävä kohta, jossa, kun ensin on kerrottu, kuinka tähdelliset Herramme Kristuksen työt ja hänen itsensä uhraaminen oli, lausutaan että hän, koska oli yhden iankaikkisesti kelpaawan uhrin syntein edestä uhrannut, nyt istuu Jumalan oikealla kädellä. Tällä tavoin raamatun kuvaannollisessa kielissä kaikkialla huomataan jälkiä niistä tawoista, jotka waltitsiwat kansoissa, joiden keskuudessa sen pyhät kirjat kirjoitettiin.

9. Stämainen ateria.

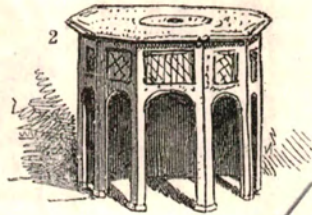
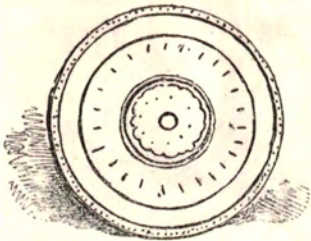
Olen usein aterioinut itämaalaisten seurassa. Monet tavat heillä ovat meidän tavoistamme hyvin poikkeavia. Tahdon kertoa päivällisistä, joissa kerran olin erään kaupungin esimiehen, eli niinkuin meillä sanottaisiin, pormestarin luona. Olimme aivan pieni seura, jonka hän minun kunniakseni oli kutsunut päivällisille luoksensa. Istuimme keskellä huonetta, aivan mataloilla pajutuolilla. Tarjotin, jolle ruoat oli pantu, oli pyöreä ja hopeainen; meillä sanottaisiin että se oli asetettu tuolille, mutta he kutsuivat sitä pöydäksi. Olen tehnyt kivan sekä tarjottimesta (1), että myöskin „pöydästä“ (2). Nyt on ensiksi huomattava että meille ei annettu lusikkaa, ei veistä eikä kahvelia! Ruoka laatu pantiin eteemme; sitä tuli syödä formien avulla.

Kun olimme yhtä laatua maistelleet, otettiin se pois ja toinen laatu pantiin eteemme. Päällikön wauhin poika istui meidän seurassamme, mutta nuorempi toi ruoat pöhtään ja auttoi palvelijoita. Ei saa jättää kertomatta, että kun huoneesen tulimme, oli meitä wastassa owesta sisään astuessamme kaksi palvelijaa; toisella oli wesiwatti ja käsiwyhyihin, toisella wesiwatti; toinen kaatoi wettä käsiemme päälle, toinen kuiwasi ne pyyhkimellä. He tekivät myöskin näin joka ruokalaadun välillä; se olikin hywin tarpeellista, kun ei käydetty weistä eikä kahwelia. Uterian päätettyä pestiin kätemme taasen.

Kun viimein matkustin Pyhässä maassa, oli seurassani eräs itämainen herra; häntä halutti nähdä omaa maatansa ja hän pyysi sentähden lupaa saadaksansa matkustaa meidän seurassamme. Minä olin hywilläni hänen seurastansa ja hän sai wörsijan eräässä meidän teltoistamme. Hän kulki hywin paljo jalkain. Mutta näissä maisissa käydettyt jalkineet eivät ole meidän kenkiemme kaltaisia, joissa jalat pysyvät kuiwina ja puhtaina. Uina päiwämatkan päätettyämme, näin hänen ensiksi pesewän jalkansa, sitten käntensä ja sitten hän laskeusi polwillensa rukoilemaan. Hän ei vähääkään kysynyt, oliko hän hywin wäsynyt, waan aina hän teki näin, ennenkuin nautti rawintoa.

Käsiensä ja jalkojensa peseminen ennen syömistä on hywin wanha tapa. Raamatun kaikkein wanhimmassa kirjassa Job mainitsee käsiensä pesemisen. Job asui Uzin maassa ja Jerem. Wal. 4: 21 nähdään että Uz oli Edomin maalla. Juutalaisilla oli sääntönä että heidän ehdottomasti tuli pestä käntensä ennen syömistä, ja jos heillä ei ollut tilaisuutta peseytyä, eivät he syöneetkään; wert. Mark. 7: 2—5. Kristus muistutti Farisealaisia, joka kerran oli kutsunut häntä päiwällisiin, siitä, että hän ei antanut wettä hänen jalkoilensa, jota vastaan waimo, joka oli paljo anteeksi saanut ja

sentähden rakasti Jeesusta paljo, oli kastanut hänen jalkojansa kynneleillä ja sitten voidellut ne kalliilla voiteella, (Luk. 7: 38). Kristus oli opetuslapsillensa nöyhryyden esikuva ja pesi heidän jalkansa, (Joh. 13: 4—17).

10. Sokea mies.

Köyhä mies kuvasani on sokea; pieni poika johtaa häntä, ja muuten hän varmaan joutuisi vaaraan, sillä Itämailla ovat kadut hyvin vaarallisia sokeille. Niissä ei ole sivikäytäviä jalan liikkuvia varten; käydään joka paikassa ajotiellä, miten sopii. Kamelia ja hevosia liikkuu kaikkialla, — niinkuin kuvastakin näkee, — sekaisin ihmisten kanssa. Sokea raukka, jos ei joku häntä hoitaisi, joutuisi hän pian vaikeuksiin. Pikku pojalla on kädessä vähäinen tina-astia, johon hyvät ihmiset panevat rahaa köyhää varten. Meidän maassamme ei näe sokeita yhtä paljon. Itämailla heitä näkee hyvin yleisesti, mutta syhtä tähän erotukseen en varmaan tiedä. Kentiesi se on syhyä, että maa on niin kuuma, että pölyä ja likaa alituisen tulee ihmisten silmiin; siitä syystä varmaanki Itämailla eräs vaikea silmätauti on hyvin tavallinen ja usein matkaan-

saapi täydellisen sokeruden. Meillä se tauti hyväksi onneksi on harvinaisempi. — Kyllä itämaalaiset kuitenkin osaavat pitää näköaistin siunausta suuressa arvossa. En milloinkaan ole kuullut liikuttavampaa lupausa, kuin mitä oppaani kerran antoivat minulle. Täytyi kiivetä ylös vaarallisen jyrkkää vuorta. Minä peljästyin. Arapilaiset oppaani, jotka minua saattoivat, sanoivat silloin: „Älkää peljätkö, herra; me pidämme teistä huolen ikäänkuin filmäterästämmä“, ja sitä sanoessa he koskettivat filmiänsä. He tunsiivat, etteivät voineet sopiivammin herättää minussa uutta rohkeutta, kuin näillä sanoilla.

Hyväntahtoiset ihmiset ovat kaikkina aikoina osoittaneet sokerille hyvyhtä. Job lausui että hän oli ollut „sokerain silmä“, (Job. 29: 15), sillä tarkoittaen että hän oli heitä auttanut ja varjellut wahingosta. Kuningas Daawetti rukoili että Jumala varjelsi häntä ja kaikkia Jumalaan turvaavia „niinkuin filmämunaa, kuin filmäterää.“ Herramme Kristus oli aina hyvä sokerille. Kun he huusiivat häntä, kuuli hän ja antoi heille heidän näkönsä takaisin. Ewankeleissa on monta sitä koskevaa kaunistu kertomusta. Hänen esimerkkinsä on ihmeellisesti muuttanut sitä kohtelua, jota maailmassa osoitetaan sairaille. Hyvät ihmiset rakentavat nyt taloja köyhille sokerille; heitäkin opetetaan työtä tekemään ja lukemaan kirjoja, joita erittäin heitä warten painetaan kirjaimilla, joita woi tuntea sormenpäillä. Wanhakaan aikaan ei näin tehty. Julmat kuninkaas usein puhkasiivat woittamansa wihollisten filmät. Filistealaiset, niinkuin tiedätte, puhkasiivat Simsonin filmät; kun Juudaan kuningas joutui wankenteen, ja hänen kaupunkinsa Jerusalem walloitettiin, se julma kuningas, joka hänet woitti, puhkasi häneltä filmät. Jos joskus saatte käsiinne jonkun kuwilla warustetun historian, joka kertoo näistä ajoista, löydätte siinä kuwien joukossa warmaan ki tarckoja jäljennöksiä niistä kuwista, joita tawataan muinaisten kaupunkien raunioiden seiniissä; muun muassa on löydetty kuwattuna, miten kuninkaas

puhkaifewat wankienfa filmät, joka kuwa todistaa, kuinka ta-
wallinen tämä julma tapa entiseen aikaan oli.

Kristus, kun hän waelji maan päällä, fanoi „ettei fokea
woi fokeata taluttaa, sillä filloin molemmat kuoppaan lankea-
wat“. — Siitä oppikaamme että näkewien tehtäwä on aut-
taa ja taluttaa fokeita.

Kaikki olemme fokeat hengellisissä asioissa, ja maalli-
sisfakaan emme huomaa emmekä käsitä kaikkia waaroja, mitkä
meitä uhkaawat. Mutta jos luotamme Jumalan johtoon,
pitää hän meistä murheen, niin että waikka tie on epätäjai-
nen edesfämme, emme mitään wahinkoa kärsi tiellä, ja hän
faattaa meitä wiimein onnellisesti ijanfaikkiseen kotiimme.

II. Viljan puiminen.

Tässä kuvasa nähdään jotakin, jommoista ei koskaan saa nähdä Suomessa. Meillä vilja puidaan riihesä warstoilla, ja joskus siihen käytetään puimakonetta, jommoisia joruvetaan yhä yleisemmin käyttämään ja jotka helposti ja nopeaan suorittavat tehtävänsä. Pyhässä maassa vilja puidaan ulkona taiwasalla, ja hywin monessa paikassa puiminen tapahtuu juuri sillä tavoin kuin tässä ylempänä on kuvattu. Puimapaikka on tavallisesti joku mäentörmä pellon läheisyydessä, mäen huipulla taikka ainakin niin lähellä sen korkeinta kohtaa kuin mahdollista. Sileä kalliokieli walitaan permannoksi, ja jos on irtanaisia kiviä, puhdistetaan paikka niistä tarkasti, jotta saadaan pohja tasaiseksi.

Paikan ympärille rakennetaan matala kiiviaita, jolla eri taloihin kuuluvat puima-alat erotetaan toisistaan. Toisinaan käyttää kokonainen kylä yhteistäkin puima-alaa. Kun vilja on leikattu, saa se kuiwaa lyhteisjä, mutta sitten sitä

ei koota aumoihin eikä latoihin, vaan wiedään suoraan puittawaksi. Ilmanala on niin tasaisesti kuiva, että voi jättää wiljan wainiolle pariksi, kolmeksi kuukaudeksi ilman pelkoa, että se sateesta pilaantuisi. Wilja lewitetään kallioiselle permannolle jotenkin pakfulta; sitten ajetaan härillä siinä edestakaisin, kunnes ne jaloillansa owat puineet wiljan puhtaaksi. Toisinaan käytetään tähän tarpeesen kolme tai neljä härkää, toisinaan härkää ja aasia, — mutta jälkimäistä harwoin. Mies astuu härkien jäljissä heitä kehottamassa tai ohjaamassa; toisinaan hän seisoo laudalla, joka on härkiin kiinnitetty ja auttaa tähkäpäitä puidessa. Silloin toinen mies, pitkä puuhanko kädessään, lykkää wiljaa takaisin poikalensä permannolla ja estää sen hajaantumista, taikkalisää enemmän wiljaa milloin tarwitaan.

Kun wilja on puitu, kerätään kaikki rikkipuidut oljet kokoon ja wiedään pois. Sitten mies pitkällä lapionkaltaisella wiskimellä heittää jyvät ylös ilmaan; tuuli wienemenet pois ja hywä wilja putoo maahan: sitten se kootaan ja wiedään aittaan.

Kun te nyt raamatussa luette puimisesta, niin te ymmärrätte paremmin kirjoittajan ajatuksen. Katsokaa 5 Moosoksen kirj. 24: 4. Mooses siinä antaa Israelin lapsille käskyn: „Älä sido kiinni riihä tappawan härän suuta“. Kanssa Pyhällä maalla paljo vielä tänäkin päivänä noudattaa tätä käskyä. Hosea (10: 11), kertoo lehmästä, joka „on opetettu ja haluaa puida.“ 1 Kirjassa 21: 18 — 30 myöskin puhutaan luuwasta, wehnän tappamisesta y. m. Salomo rakensi Jerusalemin suuren temppelin sille wuorelle, jossa Ornanin luuwa eli puimapaikka oli ollut ja jonka paikan Dawid oli ostanut Ornanilta.

Toisella siwulla olewa piirustus kuwaa erästä puimapaikkaa, ennenkuin sinne on wiljaa tuotu. Tein sen Birkhisja, joka ennen sanottiin Beerothiksi ja on Bethelin likellä.

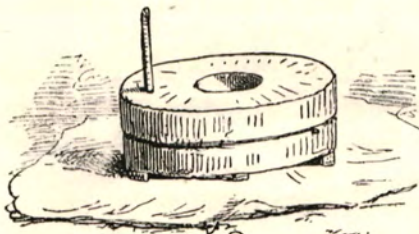
Tawallisimpia ääniä, mitä Itämaan kaupungeissa kuulee, on käsimyllyn, jolla wilja jauhetaan; sitä hoitawat aina

naiset, ja itse kone on luuvun lopussa olevan kuwan näköinen. Se tehdään tavallisesti harmaasta eli kraniitikivestä ja on pyöreä; siihen kuuluu kaksi päällekkäin olevaa kiiveä, joista toinen on tehty niin että tarkkaan sopii toisen päälle. Ne ovat irtonaisia. Pyhyt käsipuuhun on kiinnitetty yleimmässä kivesssä olevaan pieneen reikään ja keskellä samaa kiiveä on toinen suuri reikä, johon wilja lasketaan. Kaksi naista hoitavat myllä; he istuvat vastatusten kummin puolin kiiveä. Kumpanenki tarttuu käsipuuhun, ensimmäinen wetää sen puoleksi ympäri, toinen wetää toisen puolikieron, ja siten he pitävät sen yhtämittaisessa liikkeessä. Milloin tarwitaan, kaatawat he uutta wiljaa keskikohdalla olevaan reikään.

Walmiit jauhot juoksawat kivien wälistä waatteen päälle, joka on lewitetty lattialle mylläkiwien alle. Kestää kauan ennenkuin wähänkin wiljaa on jauhettu ja sentähden naiset saawat käyttää melkoisen ojan joka päivästä jauhamiseen. Kun kuulet myllän äänen, tiedät että kaikki kylässä on hywällä kannalla. Samoin oli silloinkin kun raamattu kirjoitettiin, sillä suuren hädän aikaa kuwataan sanoilla: „jauhajat ovat joutilaina, että heitä niin wähä on . . . ja myllän ääni matala“, (Saarn. 12: 3, 4). Myöskin Jeremias ennustaessaan niitä häwityksiä, joilla Sumala rankaisee Zuuadaan kansaa, sanoo että hän „ottaa pois myllän äänen“, (Jer. 25: 10).

Samoin kuin nytkin jauhettiin wilja muinais aikana, ja tämä toimitus katsottiin halvaksi toimeksi. (Ef. 3ef. 47: 1, 2). Sokeat sitä toimittavat vielä nyt, niinkuin muinoinki tekivät: Simsonin tähtyi jauhaa wankihuoneessa, (Tuom. 16: 21). Matteuksen ew. 24: 41 mainitsee Kristus tätä tapaa ja selittää sen avulla jokaiselle hyvin tärkeän asian. Ihmisen pojan tulemuksen aikana, kun hän suuressa kunniasa palajaa tuomitsemaan maailmaa, tapahtuu tuomio niin äkkiä, että ihmiset otetaan pois juuri sellaisina kuin ovat. Silloin kaksi waimoa jauhawat myllhysä, istuwat toistensa wiereessä ja hoitawat samaa käsipuuta, toinen otetaan ylös ja toinen jätetään, — toinen tulee kunniaan Jumalan tykö, toinen ei.

2 V

12. Arapilaisten elämä.

Sinain korvessa oli minulla palvelijana mies, jonka ainoa tehtävä oli ratsukamelini hoitaminen; hän astui rinnallani, kun ratsastin sillä, auttoi minua noustessani sen selkään ja sieltä alas, jolloin kamelin tuli laskeutua polwillensa. Hän tunsi kamelin hyvin ja se piti hänestä. Tämä kameli oli harvinaisen hyvänluontoinen ja ilman juonia. Sillä waikka muutamat ihmiset sanovat kamelia „kärsiwällisiksi“, ovat ne oikeastaan hyvin pahaneikkistä sukua, nurisewat ja ärjyvät milloin ikänä niitä pannaan johonki työhön. Kun en huolinut ratsastaa, annoin mieheni astua kamelin selkään. Ollessamme kauan toistemme seurassa, tuli meistä hyvät ystävät; hän kertoi minulle kaikki asianja, entisen elämänsä ja toiwonsa tulewaissuudessa joskus saada waimon. Hän oli vielä aiwan nuori, rakasti hyvin äitiänsä ja isäänsä ja kertoi minulle paljo heistä.

Olin halukas näkemään arapilaisten koti-elämää erämaassa ja kysyin häneltä sentähden kerran, milloin hän viimein oli nähnyt vanhempansa; kuultuani ett'ei hän ollut

heitä nähnyt kunteen kunkauteen, kysyin, eikö hän halunut käydä heitä tervehtimässä. Kun tästä puhelimme, istui hän kamelini selässä ja minä kävelin hänen vieressään, enkä koskaan unhota hänen katjantoansa silloin. Kyyneleet nousivat hänen silmiinsä vastatessaan: „halajaisin kyllä“, mutta heidän leirinsä ei ollut sinne päin, jonneka me matkustimme. „Mutta“, sanoin minä, „sinä olet ollut minulle hyvin mieliksi, jonkatähden voimme tehdä kierroksen ja asettua vanhempiesi leirin läheisyyteen joskin yöksi“. Silloin hän pani kätensä sydämelleen, kumartui kamelin selässä ruhtinaallisesti, waikka samassa hyvin liikuttawalla tavalla, ja kiittäessään minua wuotivat kyyneleet hänen silmistänsä. Annoin käskyn karawanin johtajalle että lähtisimme wierailemaan siihen beduinileiriin, johon Aidin (se oli mieheni nimi), isä kuului. Kaikkein mielestä tuo oli warsin ystävällisesti tehty minulta. Tietysti olinkin tarkoittanut sitä suosion osoitukseksi, waikka samassa itse tahdoin oppia tuntemaan kansan tapoja sen kotioloissa.

Meidän täytyi poiketa jokseenkin paljo syrjään tietämme, mutta jo muutaman päivän päästä tulivat telstat myöhään illalla nähtyimme. Nuorukainen silloin kulki jalkain. Arapilaiset tulivat ulos teltoistansa katsoaksensa meitä. Wanhus pian huomasi poikansa joukosamme; he juoksivat toijiansa vastaan ja kohdatessaan puristivat kättä. Sitten poika painoi kaswonsa wasten isänsä kaulaa, jota suuteli ensin toiselta ja sitten toiselta puolelta; wanhus teki samoin pojalleen. Senjälkeen poika esitti minua isällensä ja kertoi hänelle että olin hyvä isäntä, ja että olin tuonut häntä tapaamaan isäänsä ja äitiänsä. Minua kutsuttiin myöhemmin teltaan tapaamaan äitiä, joka antoi minulle kättä ja oli warsin hywillään, kun kiittelin hänen poikaansa. Hänen kaswojansa en tietysti saanut nähdä, sillä ne olivat hunnun peitossa. Wiivihin jonkun aikaa heidän leirissä ja tein useampia luonnoksia siitä, jonka jälkeen matkustimme eteenpäin.

Heid toimitti tämän jälkeen tehtävänsä entistä huolellisemmin ja paremmin; hän näytti ajattelevan että olin osoittanut hänelle hyvyttä; ja kun jonkun aikaa myöhemmin matkustin maasta pois, laskeusi hän polwillensa jalkaini juureen ja itki. Edellisellä siwulla olewa pikku piirustus kuvaa isän ja pojan kohtausta. Teltat ovat aawikolla, mutta noin wirstan päässä sieltä oli pieni wesilähde ja muutamia palmupuita; wesi oli kirkasta ja paikka kokonaisuudessaan wilpas ja miellyttävä. Sellaisia paikkoja sanotaan kosteikoiksi.

Pyhässä raamatussa usein mainitaan samaa tervehdystapaa, jota minä nyt olin tilaisuudessa näkemään. Kauniin kertomus kaikesta on se, minkä Jeesus kertoi juutalaisille, osoittaaksensa heille, kuinka hywä, rakastawa ja anteeksi antawa Jumala on. Hän kertoi, miten eräs pahantapainen nuorukainen läksi pois isänsä huoneesta, ei tahtonut asua kotona, waan läksi tiehensä ja eli synnissä. Hän kulutti kaikki rahansa eikä hänellä wiimein ollut ruokaa; häntä waiwasi kowa nälkä eikä lukaan auttanut häntä. Silloin hän muisteli isäänsä, ja sanoi: „Tahdon palata isäni luokse. Tahdon tunnustaa rikkoneeni häntä vastaan, mutta nyt katuwani sitä. Toiwon hänen antawan minulle anteeksi, eikä kowin rankaisewan minua. Sitten hän läksi, mutta kun hän vielä oli kaukana isänsä huoneesta, näki hänet hänen isänsä — hän kun oli usein silmäillyt tietä, toiwoen näkewänsä poikansa palajawan. — Isä juoksi poikansa vastaan, suuteli häntä, antoi hänelle anteeksi — ja otti hänet taas pojakseen ja kohteli häntä rakkaudella ja hyvyhdellä. Jeesus Kristus sanoi, että Jumala on tämän isän kaltainen, rakastawa, anteeksiantawa; jos wain katuen palajamme hänen tykönsä, osoittaa hän meille yhtä paljo hyvyttä, kuin tämä hywä isä osoitti pojallensa.

B. Hyvä paimen.

Olin Jerusalemissa ja maalasin kaupungin kuvaa Öljymäeltä päin. Öljymäki on korkeampi kuin ne vuoret, joille Jerusalemi on rakennettu; Sidronin syvä laakso erottaa Jerusalemin Öljymäestä. Nykyjään ei juokse wettä pitkin Sidronin puron uomaa, waan on se yleensä täynnä kaikellaista soraa. Öljymäen rinteillä syöttävät lammaspaimenet laumojaan ja paikoin näkee wuoren kapeilla öljypuun istutuksia ja peltosarvoja. Tulin tutuksi erään paimenen kanssa, joka usein katseli miten maalasin. Hänestä oli hywin hauska katsella miten minä „kaupunkia firjoitin;“ piirustustaide on heille aiwan outo, joten kuwan piirustuskin on heistä firjoittamista. Murkinalle ruwetessani nousin telttatuoliltani ja asetuin läheisyydessä olewan pienen öljypuun warjoon ja annoin tawallisesti aina osan ewäistäni paimenelle. Kun tarjosin hänelle leipää tai appelsiinin, otti hän nämä vastaan ja söi. Mutta lihaa en koskaan hänelle tarjonnut, sillä hän ei olisi ottanut vastaan sitä, pelosta että se woisi olla sianlihaa. Arpilaiset ovat Juutalaisten kaltaisia siinä kohden, ett'eivät milloinkaan syö sianlihaa, jota kauhistuvat.

Eräänä päivänä istuessani puun alla näin lampaan lähestyvän maalaustelineitäni ja hierowan itseänsä niitä vastaan. Säikähdin kowasti, sillä luulin sen kaatawan kumoon tauluni, ja sanoin paimenelle: „Mene, aja pois tuo lammas!“ mutta hän ei liikahtanut luotani, huusi ainoastaan nimen. Sen kuultuansa lammas paikalla heitti telineeni ja juosta tepsutti paimenen luokse. Zhmetellen kysyin paimenelta: „Tunnetteko kaikki lampaanne nimeltään?“ Hän wastasi: „Tunnen jokaisen“. Osoitin toista, etäämpänä olewaa lammasta ja kysyin: „Mikä on tuon nimi?“ Hän huusi nimen ja sekin lammas tuli hänen luokseen. Pysyin häntä vielä kutsumaan muutamia muitakin lampaita ja jokainen tuli, kun sitä kutsuttiin nimeltään. Myöhemmin annoin hänelle joka päivä wähän leipää ja pyysin

Hyvä paimen.

häntä huutamaan nimeltään jonkun lampaan; kun se tuli, antoi hän sille vähän leipää. Lampaat pitivät paljo myöskin appelsiinin kuorista, ja tarjottaisa söivät niitä. Näin elettiin joka päivä, niin kauan kun taulunmaalaustyöni öljymäellä kesti.

Kaikki tämä johti mieleeni Johanneksen ewankelin kymmenennen luvun. Siinä Herra vertaa itseänsä paimeneen. Hän kutsuu itseänsä hyväksi paimeneeksi, „joka kutsuu lampaitansa nimeltä, ja lampaat kuulevat hänen äänensä ja seuraavat häntä“. Selvä on että kun Herra puhui tätä ihmisille, ymmärksi jokainen helposti hänen puheensa, sillä he olivat usein nähneet paimenten kutsuvan lampaitaan. Kristus mielellään vertasi itseänsä paimeneen ja niitä, jotka häntä rakastivat, lampaiisiin, tai karitsoihin taikka pieniin lapsiin, koska kaikki nämä ovat wiattomia ja tarwitsewat alituisista hellää hoitoa ja rakkautta eikä niillä ole omaa voimaa taikka ymmärrystä.

14. „Suuren kallion warjo janoowassa maassa“.

Jesaias profeetan kirjassa on kaunis paikka, jonka koko voimaa me Suomessa asuwaiset tuskin saatamme oikein käsittää. Profeetta sanoo että kun wanhurskaudella kuningas hallitsee ja oikeudella ruhtinaat wallitsewat, niin on heistä oleva sellainen mielihyvä, että he ovat kuin „tuulen suoja, kuin sateen warjo, kuin wesiöjat kuiwassa maassa ja kuin suuren kallion warjo janoowassa maassa“. Jumalan suuresta armosta on raamattu niin kirjoitettu, että kaikenkieliset ihmiset kaikissa maissa voivat sitä hymärtää: mutta sen ohessa on siinä kuitenkin monta, hywinkein monta kohtaa, niinkuin nekin, joista ennen olen teille maininnut, joita voi aiwan täydellisesti käsittää ainoastaan se, joka on oleskellut Itämailla. Ryhtykäämme siis nyt ensin lauseeseen „Suuren kallion warjo“.

Korwessa, s. o. hiekka-aamikolla päivä paistaa hywin helteisesti: ei siellä ole puita, jotka sinua warjostaisivat, ei ruohoa wilpottamassa jalkojasi, ei wettä haljentuneille huulillesi. Kun wäshyteenä astuskelet peninkulmittain eteenpäin halajat hartaasti tapaawasi warjoa jos kuin wästästäkin.

Monta kertaa seisahduin ja kätkin pääni pienen pensaan siimekseen nauttiakseni edes sen taritsemaa vähäistä warjoa. Matkustellesani Sinain korven kautta, joka niillä tienoin oli kiviikko maata, osoittivat arapilaiset saattomieheni minulle erästä korkeata kalliota; he sanoivat: „Sen warjosfa me istumme helteisen kesän aikana“. Toisen kerran taas oli päivä hirmuisen kuuma, ja meitä wäsytti niin, että matkustaminen tuli tuskaksi. Jotakuin syrjään tiestämme näimme korkean kallion kohoowan yli hieta-aawikon, ja heti ohjasimme kamelimme sinnepäin; siimekseen saawuttuamme astuimme alas kamelimme selästä ja laskeusimme maahan tuon „suuren kallion warjoon janoowassa maassa“. Lepä-

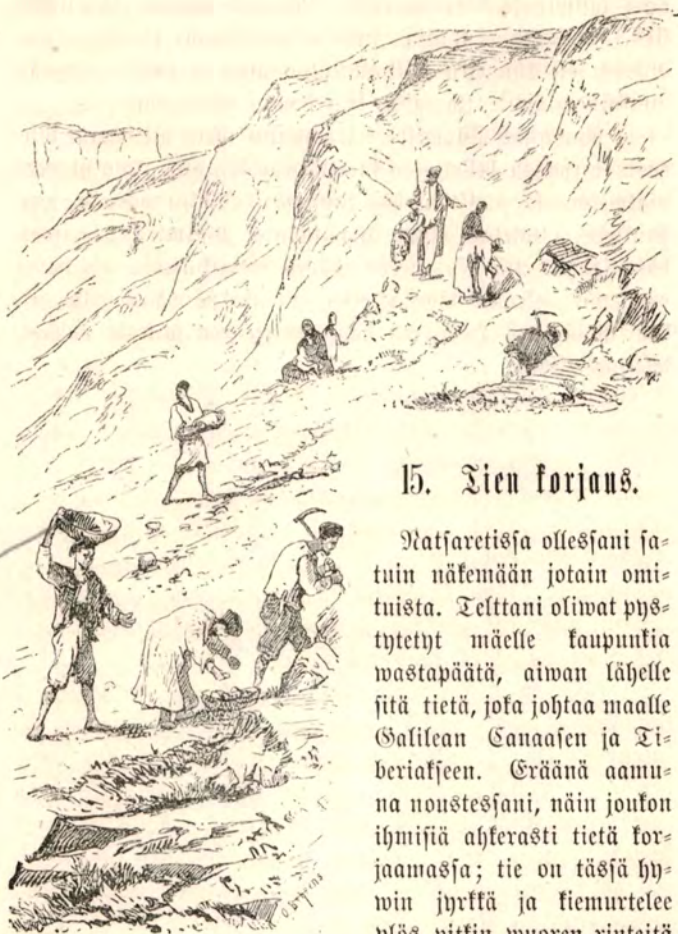
simme siellä kauan ja kiitollisina nauttimastamme warjoista jatkoimme sitte warjin wirkistyneinä ja uudistetuilta woi-
milla waiwaloista matkustamistamme.

Samassa raamattu paikassa puhutaan myös „tuulen suojasta“. Sama profeetta puhuu 22: 1 tuulen puuskista ja korwesta, „kolkosta maasta“. Tämä wiittaa toiseen, korpi-elämään kuuluvaan ilmiöön, — siellä syntyy myrsky, joka kutsutaan „samum“. Se tupruttaa hiekan ylös ilmaan, jotta ihmiset ja eläimet siitä tukehtuvat ja kuolewat. Minakin kuusi kertaa olen Itämailla eri paikoissa saanut kestää samumia raiwoa. Waikkea on olo aawikolla, kun tuuli tuis-
kuttaa silmät, sieramet täyteen tulikuumaa hiekkaa ja pölyä.

Herran taas, kun jouduin sen valtaan, oli hyväksi onneksi eräs kallioluola läheisyydessä. Nyömin luolaan ja wiiwhin siellä muutamia tuntia, kunnes myrsky oli ohitse. Tämä myrsky on tunnettu kaikkialla Itämailla ja kaikki nykyjään, niinkuin muinaisaikoinakin, sitä hywin pelkäävät.

Kuningas Daawetti warmaankin usein oli saanut kokea tuota hirweätä hellettä ja kuolettawaa myrskyä, sillä yleisesti psalmeisjansa nimittää hän Jumalaa kallioksi, warjoksi, warjelukseksi. Luekaa esim. tuo kaunis Psalmi (121), jossa hän sanoo että Herra on hänen warjeluksensa, on hänen warjonsa oikealla kädellä, ettei aurinko päiwällä polta eikä kuu yöllä, että Herra on hänet warjelewa kaikesta pahasta kaikkina aikoina.

15. Dien korjaus.

Natsaretissa ollessani sa-
tuin näkemään jotain omi-
tuista. Telttani olivat pys-
tytetyt mäelle kaupunkia
vastapäätä, aiwan lähelle
sitä tietä, joka johtaa maalle
Galilean Canaasen ja Ti-
beriakseen. Eräänä aamu-
na noustessani, näin joukon
ihmisiä ahkerasti tietä kor-
jaamassa; tie on tässä hy-
win jyrkkä ja kiemurtelee
ylös pitkin vuoren rinteitä
ja on meikäläisiin maantei-

hin verraten huononlainen, sillä tiet eivät Itämailla ole
niin hyviä eikä pidetä sellaisessa korjauksessa kuin meillä.
Toiset kiskoivat irti keskellä ajorataa olevia suuria kiviä,
ja kuljettivat niitä pois. Toiset poimivat kiviä wälkoihin

ja täyttivät niillä sitte tiellä olevia koloja ja kuoppia. Toiset omituisilla aseillaan, jotka olivat vähän sekä kirveen että kuofan näköisiä, hakasivat jyrkkää vuoren reunaa tien toisella puolella, siten tehdäkseen tietä leveämmäksi. Kaikki kaupungin väki — työväki — oli käsketty tientekoon; ja päälliköt, kaupungin ylimykset, kulkiwat edes takaisin ja neuvoivat kaikille miten heidän tuli työtä tehdä; jotenkin pitkä tieosa oli näin työn alla. Myöskin itse kaupungissa tiet ja kadut samalla tavoin korjattiin ja wiliwiwät työwäestä. Minä kysyin eräältä johtajalta, mitä tämä kaikki merkitsi, ja hän sanoi: Ettekö ole kuulleet että suuri Akren pasha on tulossa kaupunkimme kautta ja meidän täytyy tehdä tie suoraksi hänelle? Muutamia tuntia myöhemmin Nazaretin kaupungin päällikkö ratsasti ulos hewosella sotawäen ja saatomiehien seurassa. He kohtasivat suuren pashan vähän matkan päässä leiristäni; suuret herrat löiwät kättä, saatowäki ampui pyssyillä ja ilo suuren pashan tuloista nousi ylimmilleen. Hän ei näyttänyt ensinkään miellyttävältä, mutta hywin komeasti oli hän puettu ja samoin hänen sotamiehensäkin; liput liehuiwat ja rumpua lyötiin, ja kaikella tavoin koetettiin osoittaa, kuinka koko kaupunki iloitsi siitä, että suuri pasha oli saapunut sinne.

Jos nyt tahtoissimme tietää, mitenkä samallaisia asioita toimitettiin hywin pitkiä aikoja sitten, niin lukekaamme Seesaian 62: 10. „Tasoiakaa kansan tie, luofaa, luofaa polku, peratkaa kivistä puhtaaksi, nostakaa lippu kansain yli“. Ja juuri ennen kuin Kristus rupefi opettamaan, kulki Johannes kastaja ympäri, opetti, saarnasi ja sanoi kansalle että Kristus oli tulewa, ja hänkin käytti wanhain profettain sanoja lausuessaan: „Walmistakaa Herran tietä ja tehkää hänen polkunsa oikeaksi“. Ja Luukkaan 3: 5, luetaan hänen sanoneen vielä: „Kaikki laaksot pitää täytettämän ja kaikki wuoret ja mäet alettaman, wäärät pitää ojettaman ja koliat tasaisiksi tieksi tehtämän“ — kaikki tämä oli wertauksen tavoin puhuttu. Samoin kuin tiet siellä maassa aina kor-

jattiin ja vielä korjataan ennen jonkun ruhtinaan tuloa, niin valmistakoot ihmisetkin sydämensä vastaanottamaan ruhtinasta, Jumalan poikaa, joka oli tulossa. Ja näin käsitettynä samat sanat ovat lausutut meillemkin ja kaikille kaikkinä aikoina.

Itämaalla ovat kaikki olot ja tawat yhä muuttumatta entisellä kannallansa ja se asianlaita on erinomaisen edullinen raamatuntutkijalle. Jos tahdotte tietää millä tavoin se kansa eli, josta raamatussa kerrotaan, ja jos kerran pääsette matkustamaan heidän maahansa, niin saatte nähdä että olot ja asiat siellä ovat aivan samalla kannalla kuin tuhansia vuosia sitten. Maantietkin ovat aivan entisessä kunnossa. Tie Jerikoon on yhä vielä huono ja vaarallinen, kuten Kristuksenkin aikana. Norwessa on tie viitotettu, ei tietä osoittavilla patjoilla, vaan kuolleiden eläinten waalentuneilla luilla. Olin Dothanin läheisyydessä ja koska paikka Zoosefin kertomuksen kautta oli merkillinen, kun hän poikana juuri siellä myytiin orjaksi, tein siitä kuvauksen; silloin arapilaiset saattajani äkkiä huusivat: „Katsokaa herra!“ Kun nostin silmäni, näin Damaskosta päin tulewan suuren karawanin, joka monilukuisilla kameleilla kuljetti ryytejä, tupakkaa, silkkiä y. m. ja matkusti Egyptiin päin. Raamatun wanha kertomus, joka kuvaa tehdesjäni oli mielesjäni, sai aivan elävän muodon; samalla tavoin kaikellaiset pikkuseikatki, mitä siellä satuin näkemään, todistawat raamatun kertomusten todenperäisyyden.

16. Veden myyjä.

Itämailla, Pyhässä maassa ja Egyptissä paahtaa päiwä monta wertaa kuumemmin kuin meidän maassamme. Moneen kuukauteen ei siellä sada wähköäkään, waan on yhtä mittaa pouta ja hywin kuuma. Ihmiset sentähden usein kaipaawat wettä juodaksensa. Olutta ja wäkijuomia ei siellä juoda,

kuten monen tapana on meidän maassamme, waan wettä pidetään paljo paremmasja arwossa kuin täällä. Pitkin katuja kulkeekin miehiä, jotka myyskentelewät wettä. Niinkuin mies kuwasamme kantawat nämä selänsään pitkäkaulaista sawiastiaa, jonka ympäri on kudottu pajuwafka, oifiasja lädes-

jään on myhjällä kaffi messinkistä kuppia, joita hän yhtä mittaa lyö yhteen, ja tästä helinästä voi aina tietää, misj päin hän liikkuu. Omituisella laulawalla äänellä huutawat myhjäät: „wettä, wettä, tulkaa juomaan janoorwaišet!“ Kun heiltä pyhdetään wettä, kääntäwät he astian niin, että suu pistää esiin olkapään yli ja warsin taitawasti kaatawat he sitte pikku kuppinsa täyteen wettä, ja tarjowat sen pyhjäälle. Siitä he saawat pienen waskirahan, pennin tai parin arwoisen meidän rahassa. Niin kauan kuin päivän hellettä kestää, astuskelewat he katuja ylös ja katuja alas, aina wain huutaen, kuten jo kerrottiin. Huutaminen on itämaalaisilla yleisenä tapana ja kun liikkuu kaduilla taikka puotiriveisjä, saa kuulla alituista huutoa. Kauppiaat owat usein huutaneet minulle: „Hii“, tai „Hoo, herra!“ taikka „Hoi, pyhhisjä waeltaja, tulkaa tänne ostamaan!“ taikka myöskin, „Tänne jokinainen, jolla rahaa on, tulkaa ostamaan“ — sitä tai tätä, mitä wain sattui olemaan tarjottawana.

Raamatusta huomaamme, että tämä wedenkantajien tapa on hywin wanha. Katsokaa Jesaian 55: 1. Jumala profeetansa kautta siinä weden myhjiien tarwoin kysyy, miksi ihmiset owat niin mielettömiä, että etsiwät onnea tulematta hänen luokseen. Hän lupaa antaa heille ei ainoastaan wettä — joka Itämailla on mitä tärkein tavara ja raamatussa aina käytetään onnellisuuden kuwana — mutta hän taritsee vielä „wiinaa“ ja „rieskaa“ „rahatta ja ilman hinnatta“. Semmoista tarjousta tosin meidän aikamme wedenkantajat eiwät tee, mutta heidän huutonsa owat helteisinä kesäpäiwinä usein tuoneet mieleeni nämä profeetan lupaukset, jotka, kun niiden tarkoituksen oikein ymmärrämme, sijältäwät niin äärettömän paljon lohduitusta elämän huolistista rajitetulle sydämelle.

Usein olin minäkin weden puutteesä matkustaessani Itämailla; kulkiesjamme kerran awaran erämaan halki oli meillä wedellä täytetyt nahkaleilit riippumassa kamelin selässä ja sen lisäksi vielä suuri wesitynnyri, joka pidettiin

munalukolla lufittuna — kallisarwoisena kun pidimme wettä. Jos emme olisi warustaneet itsemme sillä tarwoin, niin emme olisi päässeet erämaan läpi, waan olisimme tiellä uupuneet ja kuolleet weden puutteesta. Kerran tullesjani Engedin korwesta, joka on hywin kuuma, (se mainitaan raamatussa) kuningas Taawetti oli ollut aikoinaan siellä, (1 Sam. 24: 1), oli minulla kaikki beduinia eli maan asukasta saattomiehinä. Olimme kaikki kulkeneet pitkän matkan kuumasä auringonpaisteessa ja juoneet loppuun kaiken weden, minkä nahka-leikissä olimme kantaneet selässämme. Janoissamme ja wäsyneet kun olimme emme tieneet mitä tehdä. Joku miehistämme sanoi tietävänsä erään hyvän lähteen; waikka se oli kaukana tiestämme, läksimme janon tuskissa sitä hakemaan. Lähteelle saarwuttuamme, näimme että pahat ihmiset oliwat wierittäneet suuria kiviä lähteesen ja siten täytäneet sen kokonaan. Wesi oli sywällä kaimon pohjassa kiviien alla, emmekä woineet saarwuttaa siitä tippaakaan. Wilt'ei itkimme, kun meille selwisi että oli mahdotonta saada wähääkään wettä, waikka suurien kiviien wälistä näimme sen werran, että kyllä alhaalla oli sitä. Me koetimme nauhallalla laskea pienen tinakupin, jota käytin maalauksisjani, alas kiviien wälitse sillä noutaaksemme wähän wettä; mutta se ei onnistunut ja me istuimme lähteen reunalle wäsyneinä ja alakuloisina. Olimme istuneet siellä jo kauanki, kun saattomieheni näkiwät kaukana erään beduinin ja huusiwat häntä kaikin woimin sinne. Hän tuli luoksemme ja, Jumalan kiitos, hänellä oli nahkaleili wettä täynnä. Hän oli hywän tahtoinen mies ja antoi meidän jokaisen juoda siitä wähän. Me olimme kaikki hänelle hywin kiitolliset. Minä lahjoitin hänelle suuren hopearahjan, yli kuuden markan arwosta Suomen rahassa — ja pian kykenimme jatkamaan matkaamme uudestaan ja illaksi saaruimme teltojemme luokse.

Raamattu kertoo että ennenkin, jo ammon aikoina, on tapahtunut, että pahanehkiset ihmiset owat sulkeneet lähteet. Sfakilla oli aikoinaan suuret laumat lampaita ja karjaa;

mutta kateudesta täyttivät pahat ihmiset maalla kaikki ne lähteet, mitkä Araham oli kaiwanut. Siitä luetaan 1 Mooselksen kirjassa 26: 14: 22.

Alempana on kuvattuna muutamia Pyhässä maassa käytettyjä vesiaastioita ja nahkaleilia. Kuppinen on niiden kuppien näköinen, joita veden myhjäät nytkin vielä käyttävät. Pientä sawiastiaa sen vieressä sanotaan „koolah“iksi, ja kannetaan kädesfä. Sen takana oleva leili on tehty joko wuohen taikka lampaan nahasta. Nahka on keskeltä ommeltu

yhteen, jalat ovat samoin ommellut kiinni, wesi kadetaan kaulareijästä, joka suljetaan nahkapalajella, taikka sidotaan kiinni nauhalla. Kaksikorwaisia ruukkuja kantawat naiset päänsä päällä, kun tuowat wettä kaimosta. Suurin astia kaikista toimittaa samaa wirkaa kuin wesiwaarit meillä, jina pidetään suurimmat wesiwäärät talouden tarpeeksi kotona. Pieni leili kaksikorwaisen takana on nahkainen ja ratsastaisfa pannaan riippumaan satulaan.

17. Matka Rifonin ojan poikki.

Kun viimein kävin Pyhässä maassa, tulimme Rifonin joen luokse; se ei ole suuri joki, mutta vuolas; se saa alkunsa Karmelin vuorelta. Nyt oli satanut miltei koko päivän ja juuri saapuessamme joen luokse, ennätti meidät ankara raekuuma. Myrsky nousi äkisti

Karmelin vuoren takaa. Joski tulta aifa tavalla ja ukkonen jyräsi kowasti, jotta hevosemme ja muulimme aivan pelästyivät, ja meidän täytyi astua niiden selästä ja pidellä niitä kiinni; tietysti kastuimme läpimäriksi. Minkäänlaista siltää ei ollut joen yli. Kun myrsky oli vähän asettunut, päätimme yrittää joen poikki. Nousin heponi selkään ohja-

tafseni sitä joken, jonka yli sen piti uida, mutta olin päässyt ainoastaan muutamia askeleita weteen, kun hewosen etujalat joutuivat juoksuhietaan. Mahdotonta tietysti oli erottaa, misjä pohja oli tällaista, ja juoksuhieta on hywin waarallinen, sillä siihen woi waipua sekä ihminen että hewonenkin. Hyppäsin hewoseni selästä weteen ja talutin sen pois hiedasta. Se ei ollut ensinkään helppoa. Kun se wihdoin joutui kuivalle maalle, wapiji hewonen pelosta; eivätkä toiset hewoksetkaan millään ehdolla tahtoneet lähteä weteen; emme tiedeet mitä tehdä ja kaiken aikaa wesi wirrasfa yhä paisui paisumistaan. Mukanani oli onneksi hywin wäkewä mies, nimeltä Mustafa, joka erinomaisen uskollisesti palweli minua kaiken aikaa, kun oleskelin siinä maassa. Hän riisui wähen waatteita yltään ja pitkä sauwa kädessä lähti hän weteen hakemaan paikkaa, mistä woisimme päästä yli. Monta kertaa hänen täytyi palata takaisin, kun huomasi jalkansa joutuneen juoksuhietaan. Pelkäsimme jo, että meidän täytyisi kääntyä takaisin hakemaan toista tietä, mutta wihdoin hän kuitenkin löysi paikan, josta saattoi kulkea, ja tuli luokfseni taluttaakfsensa peljästyynyttä hewostani weteen. Irroitin jalkani jalustimista ja kaikki läksimme weteen, saattomiehet minun jäljissäni. Kuvastamme näkee miltä näytimme wirtaan astuesfamme, mutta wirta oli etempänä rannasta paljo sywempi kuin kuwasta näyttää, niin että hewosten täytyi uida. Tulimme kaikki onnellisesti yli, mutta olimme lähellä kadottaa aasiraukan. Kun se ei enää tawannut pohjaa jaloillensa, joutui se wirran wietäwäksi. Me juoksimme sen rinnalla, kunnes wirta teki mutkan, ja saimme sen siinä kohdalla kiinni. Wirran yli päästyämme olimme kaikki hywin wäsyneet ja märät, mutta täytyi ratsastaa vielä monta wirstaa, ennenkuin saawuimme paikkaan, jossa saimme nauttia suojaa ja lepoa.

Risionia usein mainitaan raamatussa. Kerran siellä tapahtui hirweä seikka. Zabin, kananealaisten kuningas, soti Israelin kansaa vastaan suurella sotajoukolla, jonka yli-

päällikkö oli Sifera. Mutta Jumala käski Barak nimisen wiisaan miehen johtamaan Israelin kansaa häntä vastaan, ja samassa lähetti Jumala ankaran myrskyn, joten tappelu päättyi niin, että kananealainen päällikkö voitettiin; hänen wäkensä lähti pakoon. Pelossansa juoksivat miehet Sisonin jokeen ja suuret joukot wajosivat sen juoksuhietaan ja hukkuivat, sillä Jumalan lähettämä myrsky oli siihen määrään paisuttanut joen, että se muuttui, niin sanoaksemme „wirran“ tapaiseksi. Toisinaan taas, pitkällisen poudan aikana, on Sisonin joki peräti pieni, ja juoksuhiekat näkywissä, jotta niitä voi wälittää, ja silloin helposti pääsee ojan poikki. Ihmiset, jotka eivät tahdo uskoa mitä raamatussa kerrotaan, owat usein wäittäneet, että kertomus Siferan sotajoukon häwiöstä Sisonin jokeen ei voi olla todenperäinen, koska tämä joki on warsin pieni: Mutta he warmaankaan eivät ole nähneet jokea tulwillaan ollessaan, sillä silloin asiaa eivät epäilisi. Usken kertomastani tapauksesta huomaa, kuinka waikea on päästä joen poikki tulwaweden aikana; jos olimme olleet pakoretkellä, olisimme epäilemättä hukkuneet. Kalkellaiset pikkuseikat, niinkuin tämäkin, todistawat, miten raamatun kertomukset kaikin puolin owat luotettawat. Sabinista ja Siferasta luetaan Tuomarin kirjassa 4: 7 ja sotajoukon perikadosta saman luvun 20 ja 21 wärsyissä.

18. Etsinyt lammas.

Galileassa ollessani läksin eräänä päivänä leiristäni ja ratsastin Genetsfaretin tasangon yli tehdäkseni kuvan El Medjilin (Magdalan) rannioista, koska paikka oli Maria Magdalenan kotipaikka, ja hän taas oli yksi niistä naisista, jotka tavaroihinsa palvelivat Herraa hänen täällä maan päällä waeltaessansa. — Kulkiesani tämän tasangon yli — muassani oli ainoastaan yksi arapilaisista palvelijoistani — saavutin tiellä jalkamiehen, joka kantoi olallansa pyssyä. Huomasin hänen olevan entisiä tuttaviani; olin nähnyt ja puhutellut häntä Galilean järwen toisella puolella. Sanoin siis hänelle „Saleem“, joka arapilainen tervehdyksena melkein vastaa suomalaista: Terwe, kuinka jaksatte? Hän vastasi tervehdykseni, jonka jälkeen kysyin: „Minnellä oletkaan matkalla?“ Hän sanoi: „Rakji lammastani karkasivat eilen illalla ja juoksiwat noille wuorille päin;“ hän osoitti muutamia wuoria tasangon toisella puolella; „ja olen niitä etsimässä. Luulen niiden joutuneen Safediin“.

Safed on kaupunki, joka on rakennettu tienoon korkeimman vuoren kuffulalle. Luullaan sitä samaksi paikaksi, jota Kristus tarkoitti sanoilla: „Ei sitä kaupunkia taida peitettää, joka vuorella on“, sillä misjä hywänsä Galileassa liikutaan, on se kaupunki aina näkywisä, se kun on niin korkealla.

Kuljettuamme yhdesjä vähän matkaa sanoin minä: „Mihin te olette jättäneet muut lampaanne?“ Hän vastasi: „Di, minä heitin ne kaikki Tiberiaan“. Siitä huomasiin että hän oli jättänyt koko laumansa omiin hoteisiinsa mennäksensä etsimään niitä pahoja lampaita, jotka olivat karanneet.

Epäilemättä hän löysi lampaansa ja toi ne taas kotiin; mutta minun oli mentävä El Medjiliin, ja sentähden erosimme toisistamme. Pienen kuvasen, joka on tämän luvun lopussa, tein Genetsaretin rannalla Tiberiaan läheisyydessä.

Kerran taas myrskyisenä iltana ennen pimeän tuloa kulki kolme miestä ohitsemme. Ensimmäinen heistä oli lammaspaimen. Hän oli ollut hakemassa pahankurista lammasista, joka oli karannut; mutta se oli löydetty ja paimen kantoi sitä nyt olkapäillään, sillä lammas oli wäyhyssisjä; toiset miehet olivat kaikki hänen ystävänsä. En tiedä olivatko he häntä auttaneet etsiessä wai ei; mutta kaikki astuivat he nyt yhdesjä kotiin päin, ja epäilemättä iloitsivat he hänen kanssaan siitä, että hän oli lampaansa löytänyt. Samaa tapahtui siihen aikaankin, jolloin Kristus vielä oli maan päällä; sillä Luukkaan wiidennesjätöistä luvussa sanoo hän, että eikö jokainen tekisi samoin kuin tämäkin lammaspaimen tekee, joka jättää ne „yhdeksänhymmentä ja yhdeksän korpeen ja menee sen jälkeen, kun kadonnut on“. Hän pitäisi niin tärkeänä tämän mielettömän lampaan löytämisen, se kun karkuretkellään helposti woi joutua kentiesi vielä petojenkin kynsiin, että hän heittää itsekseen ne lampaat, jotka owat turvassa, ja lähtee etsimään karkulaista,

Ja kun hän löytää sen, pance hän sen olalleen iloiten, kantaan sen itse kotiin, eikä pakota pahaa, vähämielistä, väsynyttä lammasraukkaa itse käymään kotiin. Herra sanoo myös että taiwaassa yhdestä syntifestä, joka itsensä parantaa, iloitaan samalla tavoin kuin lammaspaimenen majasfain, kun kadotettu lammas on takaisin saatettu.

19. Tiepuolessa.

Miehet kuvasani ovat
spitalisija; te näette että is-
tuwat tiepuolessa kerjäten

ja ojentaen käsiänsä; eräs tuonnempaa olewista rintoihinsa
lyöden rukoilee apua. Maassa jokaisen wieresssä on tinai-
nen kuppi; niihin ihmiset laskevat almunsa. Koiratkin äri-
sewät heille, he owat erotetut muista ihmisistä, ei kukaan
heitä lähesty.

Piirustus kuwaa muutamia spitalisija, joita itse näin
Pyhällä maalla; ne istuiwat lähellä erästä kylää, jonka
nimi oli Ramleh. Kylän ympäristö on hywiin kaunis, se
kun on Saaronin laakiossa. Tämä laakio on kaunis ta-
sanko ja etäältä taiwaanrannalta haamoittawat Israelin
wuoret.

Miesraukat owat niin waiwatut ett'eiwät woi iloita
luonnon kauneudestaan. Minua näköala hywiin miehätti
ja asetin telttani niin, että siitä saattaisin maalata suuren

maifemataulun, mutta nämä onnettomat ihmiset lähestyivät ja ratkuttivat kaiken päivää: „Syvä, armollinen herra! Armahtakaa meitä onnettomia spitalisraukkoja! Antakaa meille rahaa, hyvä herra!“ Noin he huuksivat huutamistaan koko päivän. Minä annoin heille vähän hopearahaa ja he läksivät pois. Mutta seuraavana päivänä alkoivat kerjätä uudesta ja waikka minä taas annoin heille rahaa, eivät he fittenkään lähteneet pois, waan waiwasivat minua edelleenkin huudoillaan.

Näillä ihmisillä ei ole lupaa elää miten tahtowat; laisja on määrätty muutamia kyllä, joisja heidän tulee asua ja joista he eivät saa lähteä pois. Milloin joku köyhästä kansasta joutuu tähän tautiin, ajetaan hän ulos kylästä ja pakotetaan muuttamaan johonkuhun niistä paikoista, mitkä laisja owat määrättyt spitalisten asuinpaikoiksi. Ihmiset fiwittämällä ajawat heitä pois; heidän täytyy heittää kotonja ja kaiken omaisuutensa ja elää yhdessä ainoastaan sellaisten kansja, joita waiwaa sama tauti kuin heitä itseäänki; hirmuista on tässä tawoin joutua ikäänkuin elävänä kuoleeksi.

Nämä onnettomat ihmiset huudollansa ja kerjuullansa rasittiwat minua niin että käwi mahdottomaksi jatkaa työtäni, waan täytyi purkaa teltat, kääriä ne kokoon muulien selkään, nousta ratsuillemme ja laukata joukkoineni pois.

Toisen kerran kävellessäni kahden ystävän parisja Jerusalemissja lähellä sitä paikkaa, josja spitaliset saawat asua, tuliwat he ulos majoistansa, huutaen walittiwat ja mankuiwat rahaa ja ojensiwat wiheliäiset kätenjä meille; tämä surkea tauti syö sairaiden jäsenet, silpoo ne, ja muulakin tawoin tekee sairasraukat epämuotoisiksi. Tämä näkö oli niin kauhistuttawa, että me, ystäväni ja minä, wiskasimme heille vähän hopeata maahan ja kiiruhdimme piämmiten tiehemme. Olette warmaan huomanneet että raamatusja usein puhutaan tästä kauheasta taudista. Kun Kristus oli maan päällä, armahti hän aina onnettomia spitalisia. Me luemme, että hän meni heidän luokseen, koski

heihin ja paransi heidät. Hän rupeesi heihin, vaikka muut kiivillä ja sadatuksilla ajoivat heitä ulos kylistänsä! Mutta hänen rakkautensa olikin niin suuri, hänen säälinsä niin pohjaton, ettei hän koskaan kuuroin korwin kuunnellut heidän huutoansa.

Wieläkin on hänen mielialansa samallinen kaikkia niitä kohtaan, jotka häntä awuksensa huutawat.

20. Mitenkä lampaat tuntewat paimen- nenja äänen.

Tämä kuwa on tehty erään luonnoksen mukaan, jonka valmistin oleskellessani Tiberiaan läheisyydessä Galilean meren luona. Tahdoin piirustaa järwen kuwan ja wiiwyhin sentähden siellä jonkun aikaa. Telttani läheisyydessä oli runsaasti ruohoa ja lammaspaimen tavallisesti toi siune laumanja laitumelle.

Tässä maassa ei pidetä lypsylehmiä, ja kun tarwit-
sin maitoa kahwini tai teeweteni kanssa, ostin tältä paimenelta wuohen maitoa. Rahdesti päivässä toi hän muutamia wuohistanja telttojeni läheisyyteen ja lypsi ne minua warten, ja tulin sillä tawoin hywin tutuksi hänen kanssaan. Hän oli warsin hywä lampaille. Rahdesti päivässä kuljetti hän niitä merelle juomaan — on muistettava että waikka tätä wettä sanotaankin mereksi, niin wesi ei ole suolaista niinkuin meriwesi, mutta raitista ja hywää juotawaksi. Kun oliwat juotetut, johdatti hän niitä takaisin wuoren rinteelle syömään. Hän kulki niiden edellä ja pani astuesfansa kä-
tensä suunja eteen ja huuteli niitä tulemaan jälestä. Lampaat juoksivat kaikki hänen jälessään hyppien ja määkien. Pienet karitsat ja wuonat nousiwat takajaloilleen ja hyppäsivät matkalla leikiten toinen toisensa yli; mutta wanhat wuohet astuskeliwat wakaalla ryhdillä paimenen jälestä. Nähdessäni kuinkakin usein tätä komentoa, rupeşi se minua huwittamaan ja pyhyin paimenta opettamaan minullekin kutsusanansa, johon hän myöskin suostui. Harjoitettuani sitä wähäisen, luulin jo osaawani ja läkjin lauman eturintaan ja matkin hänen kutsutapaansa, saadakseni nähdä ottaisiwatko ne minuakin seurataksensa. Ne nostiwat päänsä ikäänkuin hämmästyneinä, seisahtuiwat, katseliwat minua tarkasti, kääntyiwät sitten ja juosta hölköttiwät pois päin. Ei auttanut waikka kuinka koetin kutsua niitä takaisin. Mies näytti san-

Mitenkä lampaat tuntevat paimenensa äänen.

gen huvitetulta nähdesjäsä että hänen lampaansa eiwät ottaneet minua seurataksensa.

Minä koetin tätä useampia kertoja, mutta käwi aina samalla tavoin. Ne seurasiwat omaa isäntäänsä — hänet ne tunsiwat, tiesiwät että hän oli niille hywä ja johti niitä paraimmille laitumille ja hywän weden luokse, mutta minä olin niille wieras, ne eiwät tienneet minusta mitään, eiwätkä sentähden minua seuranneetkaan.

Monta kertaa werrataan Jumalaa raamatussa paimeneen, kansansa paimeneen. Kristus samalla tavoin sanoo itseänsä „hywäksi paimeneksi“. Johanneksen ewankelin kymmenennesjäl luvussa kerrotaan esimerkiksi paimenista aiwan samoja asioita, joita olen kertonut tästä Galilean paimenesta. Semmoista nähtiin warmasti joka päivä Jeesuksenkin aikoina. Hän wertaa oman huolenpitoinsa seuraajistaansa paimenen huolenpitoon lampaistaan. Neljännessä wärshysjäl hän sanoo paimenesta: „Hän käy heidän edelläsjäl, ja lampaat seuraawat, sillä he tuntewat hänen äänensä. Mutta eiwät he muukalasta seuraa, waan paknewat häntä; sillä eiwät he tunne muukalaisen ääntä“.

21. Lampaat.

Tässä on toinen paimen kuvattu ja hän warmaankin oli „hyvä paimen“. Tekin warmaan kutsutte häntä siksi, luettuanne kertomukseni.

Kun kauniina, kuumana päivänä, astuimme alas Sidronin laaksoon — tämä laakso on aiwan Jerusalemin wieresessä ja polku oli juuri siinä kohden warjin jyrkkä — kohtasin erään sellaisen hyvän paimenen. Hän oli warreltaan kookas, kaunis mies, ja näytti hywin wahwalta päiwettyneine kasvoineen, ja keltainen, silkkinen, kiiltävä turbani päässänsä teki hänen ulkomuotonsa warjin komeaksi.

Mutta hyvänluontoinen ja hieno mies oli hän warmaankin sen ofessa, sillä powessaan, walkoisen mekkonsa poi-

muisa, ihoansa vastaan kantoi hän kahta pienokaiista lammasista. Kuinka warkoilta ja siemiltä näyttiwätkään niiden pienet pääät, jotka pistiwät esiin miehen waatteista. Mukawa ja lämmin oltawa niillä oli noin aiwan hänen ruumistaan vastaan, lewäten hänen käsiwarrellansa, joka niitä suojeli, jotta eivät putoisi pois mukawasta lämpösestä turwapai-
kastansa. Aiwan paimenen kantapäillä seurasi emä ja katsoi kaiken aikaa ylöspäin nähdäkseenä miten wuonien käwisi; aina tuon tuostakin se äänteli poikasilleen, muistuttaaksensa että sekin oli siellä, ja ikäänkuin sanoaksensa: „Minä olen aiwan lähellä teitä. Olkaa huolelta, isäntä on hywä, hän ei teille pahaa tee“.

Tietääkseni olivat nämä lampaat warsin nuoria ja polku oli ylen jyrkkä pienokaiisten itsensä astua, sentähden hywä paimen kantoi niitä ja wieläpä hän kantoi niitä powessaan lähellä sydäntänsä warmassa ja lämpösesä paikassa, jossa ei minikäänlaista waaraa woinut niitä kohdata. Mies oli hywillään kun pysähdyin ja puhuin hänen kanssansa ja silitelin hänen pikku lampaitaan ja sanoin hänelle, että pidin häntä hywänä, herttaisena miehenä.

Paimenista puhutaan raamatussa sangen usein. Abel oli ensimmäinen lammaspaimen, (1 Moos. 4: 2). Jakob oli häntäkin paimen — katf. Hosea 12: 13. Ja suuri laisfäättäjä Mooseskin oli paimen — lue 2 Moosesken kirjan kolmannen luvun ensimmäinen warsy. Taawettikin, joka myöhemmin tuli suureksi kuninkaaksi, käwi poikana paimentamassa isänsä lampaita; hän kun oli isänsä nuorin lapsi, (1 Sam. 16: 11). Ja viimein — Herramme Kristus. Hän werrattiin paimeneen — hywään paimeneen. — Lukselaamme Jesaian kaunis neljäskymmenes luku ja erittäin yhdeksästoista warsy. Siinä sanotaan, että Hän — Kristus — niinkuin paimen kaitsee laumaansa, Hän kokoo karitsat syliinsä ja helmasfansa heitä kantaa — aiwan niinkuin se hywä paimen, jonka minä näin, kantoi pikkuiset karitsansa.

22. Kameli ja neulanfilmä.

Elukat kuvasfamme ovat kamelia. Meidän maasfamme näitä eläimiä ei ole, eikä niitä täälläpäin saa nähdä muutoin, kuin milloin joku sellainen ehkä joskus tuodaan tänne rahan edestä näytettäväksi, mutta Itämailla elätetään kamelia hyvin paljo. Ne rakastavat kuumaa päivän paistetta ja vihaavat vilua ja sadetta ja ovat Itämailla erinomaisen hyödyllisiä, koska voivat kulkea kiivissä ja hietäisissä erämaissa monta päiväkautta yhtä mittaa saamatta juodaksensa. Ne ovat hevoisia paljo suuremmat ja voivat kantaa selänsään hywinkin raskaita kuormia. Ne ovat koko mukavia eläimiä, ja hymärtävät käskystä laskea polwillensa, kun niihin sälytetään kuormaa, taikka kun ratsastaja tahtoo nousta niiden selkään. Kun taas tahtoo astua alas sen selästä, käsketään kamelia nudestaankin laskeutumaan polwillensa ja se

tottelec. Melkein kaikki kauppatavara ja muut kuormat, mitkä kuljetetaan Itämaan kaupungeissa ja toisesta kaupungista toiseen, kuljetetaan kamelin selässä.

Nyt on kaikkien Itämaan kaupunkien ympärillä aina korkeat muurit ja muurilla siellä täällä tornit, joiden alla tavallisesti on portit. Nämä portit ovat tietysti aika suuria ja hyvin raskaita. Porttovahdit avaavat niitä aamusin ja sulkuvat niitä taas illalla, ja toisinaan pidetään molemmat suuret porttipuoliskot kaiken päivääkin kiinni.

Maan asukkaat sanovat porttia kaupungin „silmäksi“. Kamelien on helppo tällaisen „silmän“ kautta päästä sisään kaupunkiin, kun vain suuret portit ovat auki, mutta jos ovat kiinni, täytyy niiden odottaa ulkopuolella, kunnes avataan.

Olen usein nähnyt kamelien odottelevan kaupungin muurien ulkopuolella suurien porttien ollessa suljettuina. Mutta toisessa suuresa porttipuoliskossa on pienempi portti tarpeeksi wäljä ihmisten käydä ulos ja sisään, ja tämä pidetään

auki kaiken päivää, kun suuret portit ovat kiinni, ja suljetaan ainoastaan yöksi. Tätä porttia olen kuullut juutalaisten ja arabilaisten nimittävän „neulanfilmäksi“. Te näette kaksi miestä astuvan tästä portista sisään ja ulos, waikka kamelinajaja saa antaa juhtansa laskeutua maahan odottamaan, kunnes suuri portti avataan.

Kentiesi tässä on meille tarjona selitys Kristuksen sanoihin, kun hän Matteuksen 19: 24 sanoi, että kamelin on helpompi käydä neulanfilmän läpi, kuin rikkaan tulla taiwaan waltakuntaan. Hän ei sano, ettei kukaan rikas woisi päästä

taiwaasen, mutta että hänen on vaikea päästä — ja tarkoittaa sillä kaiketi, että hänellä siinä on erityisiä esteitä voitettavina.

Rikkaita usein kadehditaan, mutta Agurin rukous on paras. Hänen rukouksensa (Sananl. 30: 8) kuului: „Röyhyyttä ja rikkautta älä minulle anna; vaan anna minun syödä määräosani leipää.“

Pikku kuvasamme edellisellä sivulla nähdään suuret portit avattuina ja kameli ratsastajineen astuvan sisään.

23. Linto ja sauwa.

Tämä luonnos on tehty Neby Samwilin, entisen Mizpah'n, läheisyydessä.

Paimenpoika puhalsi huilua astuesfansa mäen rinnettä, lampaat astuivat hänen jälesjään tai söivät ruohikossa hänen ympärillään.

Mizpa oli paikka, jossa Israelin lapset usein kokoontuivat. Samuel profeetta

useampia kertoja siellä neuvotteli kansan kanssa. Kristiretkien ajalla, jolloin länsi-Euroopan kristityt koettivat valloittaa Pyhän maan uskottomien mahommettilaisten käsistä, Englannin kuningas Rikard Leijonamieli tuli tänne, mutta vaikka sieltä ensi kerran pääsee näkemään Jerusalemiä, kuningas ensin kätki kasvonsa käsiinsä ja rukoili ihmeellisen rukouksen. Hän sanoi: „Herra Jumala, minä rukoilen, älä anna minun nähdä pyhää kaupunkiasi, jos en voi sitä pelastaa sinun vihollistesi käsistä“. Minäkin näin Jerusale-

min ensi kerran tämän nuoren kuffulalta. Saattomieheni päästyhänsä huipulle osoittivat Jerusalemaa, ja huusivat kaikki, „El Ruds, El Ruds“, joka merkitsee „Pyhä kaupunki“. Jerusalemaa kutsutaan tällä tavoin myöskin monesti raamatussa. Katso Matt. 4: 5, Jes. 52: 2 j. n. e.

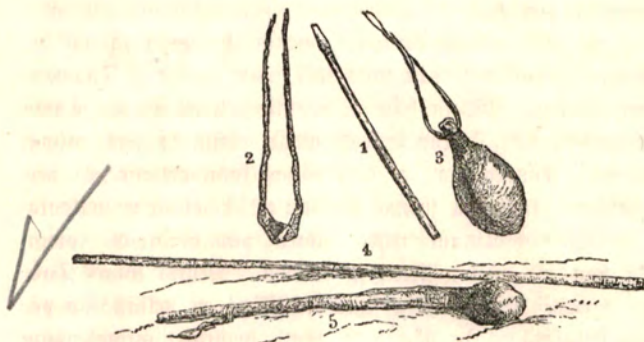
Paimenpoika tässä varmaankaan ei tiennyt mitään kaupungin muinaisista vaiheista, mutta hän toimitti tehtävänsä ja piti lampaitaan tarkkaan silmällä. Kuningas Daawetti oli aikoinaan hänkin lammaspaimen ja varmaankin hywin tämän näköinen. Hän huolellisesti kaitfi isänsä lampaita. Sitten Jumala otti hänet pois tästä toimesta ja teki hänet kuninkaaksi. Daawetti oli urhoollinen paimen. Kerrankin, kun hän oli lampaitaan paimentamassa, tuli jalopeura ja olisi vienyt lampaat, mutta Daawetti tappoi jalopeuran. Toisen kerran taas tuli suuri karhu ja Daawetti tappoi karhun. Mutta hän oli vieläki urhoollisempi. Tämä paimenpoika läksi kerran tervehtimään veljiänsä, jotka olivat sotilaita. Kuningasta ja koko hänen sotaväkeänsä oli peljästyttänyt suuri ja julma jättiläinen vihollisten joukosta. Ei kukaan uskaltanut tehdä hänen pahuudestaan lopun, koska hän oli niin väkewä ja rotewa. Mutta nuori Daawetti turwasi Herraan, ja sanoi: „Minä en pelkää tätä pahaa jättiläistä.“ Ja hän läksi häntä vastaan taistelemaan ja otti mukaansa ainoastaan linkonsa ja muutamia kiviä purosta — sileitä kiviä. Daawetti pani yhden noista kivistä linkoon, ja kun paha jättiläinen nauroi Daawetin nuoruutta, wastasi hänelle Daawetti, ettei hän tullut omalla voimallaan, vaan että Jumala taistelisi hänen puolellaan, koska jättiläinen oli tehnyt syntiä Jumalaa vastaan. Kun Daawetti sitte wiskasi lingolla, lensi kivi suoraan jättiläisen otsaan, hän kaatui ja tapettiin. Sillä tavoin tämä nuori paimenpoika pelasti koko kansansa jättiläisen käsistä.

Siitä me opimme, että pienet lapsetkin, jos osaawat turwata Jumalaa, voivat olla tärkeitä wälikappaleita Jumalan kädessä. Alkoot siis luulkokaan, että he koska ovat

pieniä lapsia, eivät voisi olla miksiäkään hyödyksi. Jumala tahtoo käyttää heitäkin ja hän joskus käyttää heitä suurinkin tarkoituksiin; mutta heidän tulee panna koko luottamuksensa Jumalaan eikä luulla että voisivat tehdä mitään itsestänsä, sillä heidän oma voimansa ja ymmärryksensä ei ole mistään arvosta — Jumalan siunaus sen tekee, jos saavat jotain aikaan.

Pikku kuvamme näyttää teille kaikki ne aseet, mitkä paimen käyttää: 1) huilu eli pilli, jota hän soittaa. 2) linko. 3) nahkainen Vesileili. 4) witsa eli keppi. 5) sauwa eli nuija.

24. Kylwö.

Tuo mies on maanwiljelijä; hän kylwää wiljaa — wehnää tai ohraa. Hänen yllään ei ole muuta kuin walkoinen mekko; hiat ovat ylöskäännetyt. Wyötäisten kohdalla on hänellä pussi täynnä siemenwiljaa; hän pistää kätensä tähän pussiin, ottaa kourallisen wiljaa ja wiskaa sen maahan — ensin toisella kädellä ja

sitten toisella ottaen askeleen eteenpäin joka heitolla. Pitkän harjoituksen kautta on hän oppinut wiskaamaan wiljaa hyvin tasaisesti. Hän kulkee tässä tawoin yli koko pellon. Kun hänen pussinsa aika ajoin tyhjenee, menee hän puun alla olewan säkin luokse ja täyttää siitä pussinsa uudelleen.

Täällä ei näe peltujen ympärillä seipäistä rakennettuja aitoja, kuten meidän maassamme, waan wiljawainiot siellä ovat hyvin toisennäköisiä. Wiljelysmaat ovat

enemmiten vuorien rinteitä, ja täynnä suuria kiviä; maaperäkin on täynnä kiviä. Pellosa olevat pienet kivet eivät tee mitään vaikeuksia. Tässä maassa hyvin harvoin jataa, mutta yöllä tulee runsaasti kastetta. Jos ei kastetta tulisi, ei vilja kasvaisi ollenkaan. Kasteesta keräytyy kosteutta näiden pikku kivien alle, josta hentoiset viljan oraat imevät ravintoa, kunnes juurtuvat syvemmin ja varttuvat. Viljamaan vieressä nähdään maantie; ihmiset, jotka kulkevat edes ja takaisin pitkin tietä, tallaavat sen siemenen, jonka mies sattumalta on sirottanut tielle. Hewokset ja aasit tekevät samoin. Wähän siemeniä lankee suurten kivien väliin ja orjantappuroihin ja ohdakkeihin; ja siinä kun ei ole ruokamultaa paljo, oraat noustuaan pian taas kuiwettuvat. Sitten on maassa lintuja hyvin paljon. — Suuria pitkäsiirisiä lintuja kuvasa nimitetään haikaroiksi. Olen nähnyt kokonaisen parven näitä lintuja seuraawan kylwömiehen jälkiä. Sitten on parwittain kesyttömiä kyyhkyksiä ynnä paljo erilaisia pikku lintuja. Ne lentävät miehen perässä ja noukkiwat melkoisen osan kylwöstä suuhunsa. Siten paljo kylwethystä siemenestä menee hukkaan. Tietyksi suuri osa myöskin lankee hywään maahan, kasvaa ja tekee tähtäpäitä maanwiljelijän leikattawaksi, kun aika tulee.

Nyt soisin että lukisitte Matteuksen kolmannentoista luvun ja sen kolmatta kolmannen wärsyn. Herramme Jesus kertoi kertomuksen, eli wertauksen kylwääjästä, jonka hän oli nähnyt. Ottakaa waarin siitä, mitä siinä kerrotaan. Herra wertasi itseänsä ja sanaansa tähän kylwääjään ja hänen siemeneensä. Ihmiset, suuret ja pienet, usein kuuliwat hänen sanojaan, mutta he eivät niitä täydellisesti ymmärtäneet; ja mielessään he ajatteliwat toisia asioita ja unohtiwat mitä oliwat kuulleet. Käwi sanan aiwan kuin siementen, mitkä putosiwat tien oheen ja poljettiin ihmisiltä. Muutamat taas oliwat sen siemenen kaltaiset, joka lankei suurien kivien väliin, joka siellä tosin orastui, mutta hyvin pian kuiwui pois taas; sillä kun heitä pillattiin siitä syystä

että yrittivät tehdä oikein, niin he eivät enää yrittäneetkään, ja sitten kävi heidän niinkuin siemenen, siitä ei tullut mitään hedelmää. Toiset vielä ovat sen siemenen kaltaisia, joka lankefi ohdakkeiden ja orjantappurain sekaan — se kasvoi vähäsen, mutta pian tukahutettiin ja kuivettui. Samalla tavalla sekä lapset että suuret ihmisetkin usein unohtavat Jumalan ja hänen sanansa, koska heillä on niin paljon muita asioita ajateltavina; siitä ei synny mitään hyvää.

Mutta ne kun ovat sen siemenen kaltaiset, joka lankefi hyvään maahan, ne tekewät Jumalan armosta elämänsään hedelmää hänelle kunniaksi.

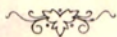
25. Karjan juottaminen.

Katsokaa mikä vilkas elämä on kuvattu tauluumme. Siinä on kaiwo, ja kaiwo Itämailla on yleinen kokouspaikka. Kaikki naiset käyvät siellä wettä noutamassa, juttelemassa ja juoruamassa; matkustajatki tulewat kaiwolle kokoon, sillä wesi on tässä kuumasfa maassa harwinainen aarre, kaiwoja ei olekaan paljo ja ne pidetään suuresfa arwossa. Mies kuwasfa on lammaspaimen. Hän ammentaa wettä kaiwosta ja kaataa sitä sitten kaukaloihin lampaille juoda. Näitä kaukaloita on asetettu joka haaralle kaiwon ympärille. Kamelit haluawat myös wettä, mutta muutamat niistä saawat odottaa ja mies samaten, kunnes kaikki lampaat ensin owat juotetut. Naiset, poloiset, saawat odottaa kaikkein wiimeiseksi, kunnes miehet owat tyhjä lopettaneet. Lammaspaimen tietysti ensin saapui kaiwolle, jonkatähden onkin kohutuullista, että hän ensin saa juottaa lampaansa. Suuri samman kaiwon luona sain minäkin kerran odottaa hywin kauan, ennenkuin sain wähän wettä hewosilleni. Kaiwoista usein puhutaan raamatusfa. Olen kertonut teille ennen, miten Herramme Jeesus kerran istui kaiwon luona ja halusi juoda. Wanhasfa testamentisfakin puhutaan paljo kaiwoista ja paimenista, jotka juottiwat laumojaan. Katsokaa miten kerran tapahtui Mooselselle (2 Moos. 2: 15—17). Hän yhteen aikaan afui pahojen ihmisten kansfa yhdessä ja sentähden täytyi paeta sieltä pois. Hän tuli erään kaiwon luokse, ja istuutui sinne lepäämään. Muutamat tytöt tuliwat ammentamaan wettä ifänsä lampaille, mutta ennenkuin tämä oli tehty, tuli sinne joukko wäkewiä, tyhjiä paimenia, jotka ajoiwat tytöt pois. Mooses oli hywänluontoinen mies, ja sen lisäksi wahwa. Hänestä se oli wäärin tehty, ja hän ei sitä tahtonut sallia. Hän meni ammenta-

Stämaifella kaiwolla.

maan wettä tytöille, ja juotti heidän lampaansa, niin ettei heidän tarwinnut odottaa. Kun tulivat kotiin isänsä luokse, ihmetteli hän, kun tulivat niin aikaisin, ja kysyi heiltä syhtä siihen. He silloin kertoivat miten hyvä Mooses oli heille ollut. Niwan epäilemättä samat paimenet usein oliwat ajaneet tytöt pois ja antaneet heidän odottaa.

26. Hautajais-jaatto.

Itämailla ihmiset eivät hautaa kuolleitansa samalla tavoin kuin meillä tehdään. Ruumisarkkia ei käytetä.

Ruumis tosin wiedään hautaan kevyessä puisessa kirstussa, mutta sitä ei lasjeta hautaan, vaan kuollut ainoastaan kannetaan siinä haudan luo. Kuwasesfani näkee mitä itse usein olen Itämailla nähnyt. Wainajan ystävät käyvät edellä; neljä miestä kantawat ruumista paarilla. Osoitukseksi että wainaja oli mies, on turbani asetettu paarin eli kirstun etupuolelle, jos taas wainaja olisi ollut nainen, olisi siihen asetettu huntu. Kirstu asetetaan paareille: kaksi pitkää seiswästä, waatetta välillä. Maaseuduilla ei kirstua käytetä; ruumis kääritään vaan liinawaatteisiin ja pannaan paareille. Miehet kantawat paaria olkapäillään. Naiset kulkewat jällestä, itkewät ja ääneen walittawat. Naiset Itämailla pitävät suurta melua hautajaisissa. Näin eräässä kaupungissa

kahdet hautajaiset, joissa saattajia oli sadottain — ja sekä miehet että naiset walittivat ääneen. Toisissa wiettiin hautaan pappia, joka oli ollut hywin rakastettu; toisissa rikkaasta waimoa, joka sanottiin olleen hywin armelias; katu oli silloin täynnä naisia, jotka kaikki ääneen itkiwät. Jos luette raamatusta Luukkaan 7 luv. 11 w., tapaatte siinä kauniin kertomuksen ihmeestä, jonka Kristus teki. Hän oli matkalla kaupunkiin nimeltä Nain; se on aiwan pieni kaupunki rakennettu wuoren rinteelle, josta näti laajalti suuren Esdraelonin tasangon yli. Tästä kylästä näkee warjin selwästi myöskin kauniit Taborin ja Hermonin wuoret; jyrkkä tie johtaa kylään. Herramme Kristus astui eräänä päivänä tätä mätitietä ylöspäin ja kohtasi hautausjaaton, jossa oli paljo wäkeä. Jeesus hymäräsi että nämä oli lesken ainoan pojan hautajaiset — sillä leski itkien kulki aiwan parvien jälestä. Jeesus, joka oli täynnä rakkautta ja armahtawaisuutta, meni ensin naisen luokse ja suloihin lohduttawin sanoin lausui hänelle: „älä itke“. Sitten heti, kun kaikki wielä seisoiwat ihmetellen, läksi Hän miesten tykö, jotka kantoiwat kuollutta. He seisahtuiwat aiwan. Silloin Jeesus lausui ihmeellisiä sanoja! Hän sanoi: „Nuorukainen, minä sanon sinulle, nouse ylös“. Nämä sanat silmänräpähkessä herättiwät hänen, joka oli kuollut; hän nousi istualleen ja rupeji puhumaan. Mitähän arwaatte hänen sanoneen? Siitä raamattu ei kerro. Ehkä hän kiitti ja ylisti Herraa, joka oli antanut hänet takaisin rakastawalle äidillensä. Jeesus sitten antoi hänet äidillensä. He saiwat palata takaisin kotiinsa, jonka oliwat jättäneet niin antioksi ja joka nyt muuttui isopaiakksi. Eiköhän tämän jälkeen muisto siitä päivästä, jona hywä Herra kohtasi heitä tiellä ja antoi pojalle elämän ja äidille onnellisuuden, aina ollut tyhjentyvätömänä ilon, ihmettelyn ja kiittolisuuden lähteenä.

Tahdon nyt, niin hywin kuin woin, selittää Teille millainen Kristuksen hautauspaikka oli. Meidän maassamme kuolleet ihmiset lasjetaan maahan kairwettuun kuoppaan eli

hautaan. Pyhässä maassa ei ihmisiä sillä tavoin haudata. Hautoja käytetään erilaisia. Toisinaan ne ovat maan-alaisia, kaimetut kovaan kallioon, joten niihin astutaan alas portaita myöten; toisinaan käytetään luonnollisia luolia tähän tarkoitukseen — Araham osti itsellensä luolan hautapaikaksi. Toiset taas ovat hakatut pystysuoraan kallioseinään, ja kun koko maa on kallioita täynnä, niin tapaa myös kaikkialla sopivia hautauspaikkoja.

Nyt koetan kertoa eräästä haudasta, jonka näin Jerusalemin lähellä, ja toivon että sen mukaan paremmin ymmärrätte raamatun kertomuksen. Se oli koverrettu kallioseinään. Niwan alhaalla nuoren juuressa oli haudan suu. Tämä aukko ei ollut tarpeeksi korkea miehen suoraana astua; hänen täytyi käydä kyhryksissä taikka kontaten käsillään ja polvillaan. Sen kautta tultiin sängen väljään huoneeseen, joka oli nuoreen koverrettu. Tämän huoneen peräseinässä oli taas aukko, jonka kautta tultiin toiseen, sijempään kammioon, joka oli toista vähän alempana ja sekin oli nuoreen koverrettu. Kumpaisenkin huoneen seinäin oli kaikkialla tehty hyllyn tapaisia koloja; niihin asetettiin ruumiit. Tämän haudan ulkonainen aukko eli owi suljettiin suurella kiveillä, joka oli owena; tämä kivi oli suuri, pyöreä, myllynkiven tapainen. Kiven wiereen sen toisella puolella oli nuoreen koverrettu wiistoon käypä kolo eli nurre, johon saattoi lykkää owikiven aukon suulta pois. Kun hauta oli suljettava, työnnettiin kivi alas; se wieri pitkin nurretta, kunnes jäi aukon eteen. Mieswoimaa ja wivun apua waadittiin, kun se oli siirrettävä sieltä pois; mutta työntämällä sitä vähän saatiin se takaisin aukon suulle.

Raamatussa luetaan (Matt. 27: 60) että Kristus haudattiin „uuteen hautaan“. Siihen ei ollut haudattu ketään, waan se oli tyhjä, kunnes hän pantiin sinne; Zoosep Arimatiasta oli teettänyt sen itsellensä. Kun Kristusfen ruumiis oli pantu hautaan, „Zoosep wieritti suuren kiven

haudan owelle". Seuraawassa luvussa nähdään, että kun Maria Magdalena ja toinen Maria menivät katsomaan hautaa, huomasiwat he että Herran enkeli oli wierittänyt kiven owelta; hauta oli awoinna! Katsokaa nyt Markuksen 16: 1; siitä te näette minkätähden naiset tahtoivat mennä hauldalle, he ottiwat hywänhajuisia woiteita woideksensa niillä Jesuksen ruumista. Ja he puhuiwat keskenänsä, tuumailiivat miten he, heikot naiset, woisiwat saada tuon suuren kiven pois wieritetyksi! He löysiwät sen jo wieritetynä. Jos mekin wain koetamme tehdä mitä on oikein, niin Jumala wierittää suuret kivet tai esteet tieltämme. Naiset tästä niin hämmästyiwät että palasiwat heti takaisin ja kertoiawat asian apostoli Pietarille, joka sitten toisen opetuslapsen kanssa juoksi katsomaan, mitä oli tapahtunut; toinen opetuslapsi tuli hauldalle ennenkuin Pietari, ja me luemme että hän „itsensä kumarji“ ja katseli haultaan; sitten Pietari tuli hauldalle, meni sisään ja näki engelin, joka sanoi hänelle, että Herra oli nousut kuolleista. — Se hauta, josta olen teille kertunut, on warmaan ollut samallinen kuin se, johon raamattu kertoo että Herra pantiin. Kerrotaan vielä että hauta oli eräässä yrttitarhassa. Useat yrttitarhat Pyhässä maassa owat laaksoissa, korkeat wuoret toisella tai toisella puolella. Olen vieläkin monessa puistossa nähnyt haultoja.

Sisällys.

1.	Hääsaatto	siv. 5.
2.	Pidot	" 8.
3.	Kivittäminen	" 10.
4.	Epätasainen iäs	" 14.
5.	Wuode	" 18.
6.	Witsa ja sauwa	" 21.
7.	Galilean kalastajat	" 23.
8.	Jalkineet]	" 25.
9.	Itämainen ateria	" 27.
10.	Sokea mies	" 30.
11.	Wiljan puiminen	" 33.
12.	Arapilaisten elämä	" 37.
13.	Syvä paimen	" 40.
14.	„Suuren kallion warjo janoowassa maassa“	" 43.
15.	Tien korjaus	" 46.
16.	Weden myyjä	" 49.
17.	Matka Kisonin ojan poikki	" 53.
18.	Ekshnyt lammas	" 56.
19.	Tiepuolessa	" 59.
20.	Mitenkä lampaat tuntewat paimenensa äänen	" 62.
21.	Lampaat	" 65.
22.	Kameli ja neulanfilmä	" 67.
23.	Linto ja sauwa	" 70.
24.	Kylwö	" 73.
25.	Karjan juottaminen	" 76.
26.	Sautajais-saatto	" 79.

Kanjanvalistus-seuran jäsenille.

Syystä, jota toimisto ei ole woinut poistaa, on tämä wihko wiipynyt kauemmin kuin olisimme tahtoneet. Seuraawa wihko sen sijaan tulee pikemmin, se on jo painossa ja joutuu toiwottavasti lokakuussa lähetettäväksi. Zoulun aikana pitäisi vuoden Maantieteellinen wihko valmistua.

Kanjanvalistus-seuran kustannuksella

on ilmestynyt seuraawat kuwalliset kirjat:

Maantieteellisiä Kuwaelmia:

Norja, kirj. J. Päiwärinta. Kaksi wihkoa. Sinta yhteensä	3: 75.
Ruotsi, kirj. M—r. Kaksi wihkoa, yhteensä	2: 75.
Norja ja Ruotsi saadaan yhteen sidottuina kauniissa waatekansiissa 8 mk:sta. Zrtonaiset kannet erikseen 2 m.	
Wenäjä, kirj. K. Suomalainen ja J. Päiwärinta. Neljä wihkoa, yhteensä	6: 35.
Tanska, kirj. E. N. Yksi wihko, maksaa	1: 50.
Koko Skandinawia, Norja, Ruotsi ja Tanska saadaan sidottuna kauniissa waatekansiissa 10 m:sta. Zrt. kannet ytsin 2 m.	
Unkari, kirj. A. Zalawa Kaksi wihkoa, yhteensä	3: 25.
Unkari waatekansiissa maksaa 5 m. 25 p. Zrtonaiset kannet ytsin 2 m.	
Ranska, kirj. R. Hertberg. Kaksi wihkoa, yhteensä	3: —
Suomen suku, kirj. J. Krohn. Yksi wihko	2: 50.
Sweitsi, kirj. Draba Werna. Yksi wihko	1: 50.

Painossa:

Byreneiden niemimaa, kirj. R. Hertberg.

Pienempään kokoon on painettu muun muassa:

Nordenstiöldin matkat ja reitit napamerillä. Kirjoittanut Nafaël Hertberg.	2: —
Taawetti Livingstone. Kirj. B. Lagus	1: —
Läpi neekerien maanosan. Henry Stanleyn matkat Afrikassa. Mukailut Nafaël Hertberg	2: —
Taakko Cook'in matkat Ehyellä merellä. Kirj. A. F. S.	—: 75.
Käynti Pompejisä. Matkamuiistelma. Kirj. R. F. S.	—: 60.
Katalombit Roomassa. Kirj. E. N.	—: 50.
Kiwikausi. Ihmiskunnan wanhin kehitymisjakso. Kirj. D. A. Forsström	—: 75.
Kirkollisesta taiteesta Suomessa keskiaikana. Kirj. E. Nerwander I ja II à 75 p. yhteensä	1: 50.
Ksunnot ja kansanelämä Suomessa. Kirj. A. St.	—: 50.
Suomalaisia kansansatuja. I à 60 p. II à 1 m. yhteensä	1: 60.
Kultala. Hyödyllinen ja huwittawa kertomus. Kirj. S. Bscholke. Sinta nro. 1: 25 sid.	1: 50.
Kemia. Kirj. Edw. Hjelt. Nro. Sm. 3: 50 sid.	4: —

Sinta: 75 penniä.

Näköispainos, Kvs-säätiön Arkisivistyksen digikirjasto

Digitoitu Suomen tiedekustantajien liiton Kopiostokorvauksista myöntämällä apurahalla.

Alkuperäinen julkaisu:

Kuwallisia kirjeitä itämailta lapsilleni : suomennos / kirjoittanut H. Harper. (Kansanvalistus-seuran toimituksia ; 67, wiidestoista vuosikerta, toinen wihko). Helsingissä : Kansanvalistusseuran kustantama, 1889. (Helsingissä : Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1889)

Lainaukset Raamatusta ovat kirkolliskokouksen 30.9.1886 asettaman raamatunkäännöskomitean koekäännösten mukaisia.

alkuteos: *Illustrated letters to my children from the Holy Land : eastern manners and customs depicted in a series of sketches from life* [London : Religious Tract Society, 1880]

Harper, Henry Andrew, 1835/1836–1900

Behrens, Otto [kaivertaja]

YKL 49.5

arabit; egyptiläiset; kansanelämä; kansantavat; kirjeet; kulttuurierot; lastenkirjallisuus; maanviljelyskulttuurit; matkakertomukset; paimenet; Raamatun henkilöt; raamatunkertomukset; rakennusperinne; tapakulttuuri; Egypti; Galilea; Jerusalem; Lähi-itä; Osmanien valtakunta; Siinai; Karmelvuori; Kison (joki); Nasaret; Ramla; Safed; Tiberias

ISBN 978-951-9140-97-1

URN:ISBN:978-951-9140-97-1

Kvs-säätiö (Kansanvalistusseura sr)
Helsinki 2022